

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ፃፈኛ ዓመት ቁጥር ፹፩
አዲስ አበባ ሀዳር ፳፮ ቀን ፪ሺ፯ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

20th Year No. 81
ADDIS ABABA 5th December, 2014

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፳፻፵፯/፪ሺ፮ ዓ.ም

የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ አዋጅ.....ገጽ ፯ሺ፯፻፲፬

አዋጅ ቁጥር ፳፻፵፯/፪ሺ፮

ስለፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ የወጣ አዋጅ

በግል እና በመንግስት ዘርፍ ባሉ ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ የሚሆን የተሟላ፣ ግልጽና በቀላሉ ሊረዱት የሚችሉት የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ ሥርዓት መዘርጋት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

ወጥ የሆነ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ ሕግ መኖሩ ያልተማከለ የነበረውን የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ በማማከል ግልጽነትንና ተጠያቂነትን የሚያጎለብት በመሆኑ፤

የሀገሪቱን የኢኮኖሚ ምሶሶዎች ለመደገፍ፣ የፋይናንስ ቀውስና የድርጅቶችን ውድቀት ስጋት እንዲሁም ተያያዥነት ያላቸውን አሉታዊ የኢኮኖሚ ውጤቶች ለመቀነስ ከድርጅቶች የሚገኘውን የፋይናንስ መረጃ አቅርቦት ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎችን የጠበቀ እንዲሆን ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፤

የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብን በኃላፊነት የሚመራ እና የሚቆጣጠር አካል ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ ፶፩ (፩) መሠረት የሚከተለው ታውጧል፡፡

CONTENTS

Proclamation No. 847/2014

Financial Reporting Proclamation.....Page 7714

PROCLAMATION No. 847/2014

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR FINANCIAL REPORTING

WHEREAS, it has become necessary to establish a sound, transparent, and understandable financial reporting system applicable to entities in both private and public sectors;

WHEREAS, having a uniform financial reporting law enhances transparency and accountability by centralizing the hitherto decentralized financial reporting structures of Ethiopia;

WHEREAS, to support various building blocks of the economy and to reduce the risk of financial crisis, corporate failure and associated negative economic impacts; it is necessary to ensure that the provision of financial information meets internationally recognized reporting standards;

WHEREAS, it is necessary to establish a body that undertakes regulatory responsibilities in financial reporting;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

የገጽ ዋጋ
Unit Price 41.10

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፳፱፩
Negarit G. P.O.Box 80001

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

PART ONE
GENERAL

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ አዋጅ ቁጥር ፳፻፵፯/፪ሺ፮” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Financial Reporting Proclamation No. 847/2014”.

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

2. Definitions

In this Proclamation unless the context otherwise requires:

፩/ “የሂሳብ ዓመት” ማለት የሪፖርት አቅራቢው አካል የሀብትና ዕዳ መግለጫ በሚወጣበት ቀን የሚያበቃው ዓመት ነው፤ ሆኖም የሪፖርት አቅራቢው አካል በተቋቋመበት ወይም በተመሠረተበት ጊዜ ምክንያት ወይም የሪፖርት አቅራቢው አካል የሀብትና ዕዳ መግለጫ የሚዘጋጅበት ቀን በመለወጡ ምክንያት በዚያ ቀን የሚያበቃው ጊዜ ከዓመት የሚያጥር ወይም የሚረዝም ከሆነ ይኸው ረጅም ወይም አጭር ጊዜ የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ ዓመት ሆኖ ይቆጠራል፤

1/ “accounting period” means a year ending on a balance sheet date of the reporting entity; provided, however, that as a result of the date of the formation or incorporation of the reporting entity or a change of the balance sheet date of the reporting entity, the period ending on that date is longer or shorter than a year, that longer or shorter period is an accounting period;

፪/ “የአዲት ድርጅት” ማለት በቦርዱ የአዲት አገልግሎት ለመስጠት ፈቃድ የተሰጠው ድርጅት ነው፤

2/ “audit firm” means a firm licensed by the Board to provide audit service;

፫/ “የሀብትና ዕዳ መግለጫ የሚወጣበት ቀን” ማለት ሪፖርት አቅራቢው አካል የሀብትና ዕዳ መግለጫው የሚወጣበት ቀን እንዲሆን የሚመርጠው ማንኛውም ወርና ቀን ነው፤

3/ “balance sheet date” means any month and date which a reporting entity adopts as its balance sheet date;

፬/ “የተመሰከረለት አዲተር” ማለት የተመሰከረለት የሂሳብ ባለሙያ ሆኖ በኢንስቲትዩቱ እንደተመሰከረለት አዲተር የተመዘገበና የሙያ ሥራ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ሰው ነው፤

4/ “certified auditor” means a certified public accountant who is registered as a certified auditor by the Institute and received a practicing certificate;

፭/ “የተመሰከረለት የሂሳብ ባለሙያ” ማለት የሂሳብ ባለሙያ ሆኖ በኢንስቲትዩቱ እንደተመሰከረለት የሂሳብ ባለሙያ የተመዘገበና የምዝገባ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ሰው ነው፤

5/ “certified public accountant” means an accountant who is registered by the Institute as a certified public accountant and received certificate of registration;

፮/ “ኩባንያ” ማለት በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ መሠረት የተቋቋመና የሕግ ሰውነት የተሰጠው የንግድ ማህበር ነው፤

6/ “company” means a commercial business organization established in accordance with the Commercial Code of Ethiopia and having legal personality;

፯/ “ዳይሬክተር” ማለት በማንኛውም ስያሜ ቢጠራም ለአንድ ሪፖርት አቅራቢ አካል የበላይ ኃላፊ የሆነ ሰው ወይም የበላይ ኃላፊ ከሆኑት ሰዎች መካከል አንዱ ነው፤

7/ “director” means the ultimate responsible person or one of the ultimate responsible persons of any reporting entity whatever his designation;

፰/ “የሂሳብ መግለጫ” ማለት ቦርዱ በሚያወጣቸው ደረጃዎች የሚወሰን ሆኖ በሂሳብ ዓመቱ መጨረሻም ሆነ ከዚያ በፊት የሚዘጋጅ የሀብትና ዕዳ፣ የትርፍና ኪላራ፣ የሀብት ለውጥ፣ የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት መግለጫዎች እና በነዚህ ላይ የቀረቡ የማብራሪያ ማስታወሻዎችን ይጨምራል፤

8/ “financial statement” shall have the meaning given to it by the standards to be issued by the Board and shall include the balance sheet, profit and loss account, statement of change in equity, cash flow statement and explanatory notes thereon, whether interim or final;

፱/ “ኢንስቲትዩት” ማለት በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ የሚቋቋም የኢትዮጵያ የተመሰከረ ላቸው የሂሳብ ባለሙያዎች ኢንስቲትዩት ነው።

፲/ “የተጠቃለለ የሂሳብ መግለጫ” ማለት በአንድ የኩባንያዎች ቡድን ስር ያሉ ግንኙነት ያላቸው ኩባንያዎችን የተናጠል የሂሳብ መግለጫዎች በማጠቃለል የተዘጋጀ የሂሳብ መግለጫ ነው።

፲፩/ “ፕብሊክ ኦዲተር” ማለት የህዝብ ጥቅም ያለባቸው አካላት ኦዲተር ሆኖ እንዲሰራ በቦርዱ ፈቃድ የተሰጠው የተመሰከረለት ኦዲተር ነው።

፲፪/ “የውጭ ሀገር ኩባንያ” ማለት በንግድ ሕጉ መሠረት በኢትዮጵያ ውስጥ በንግድ ሥራ ላይ የተሰማራ ከኢትዮጵያ ውጭ የተቋቋመ ኩባንያ ነው።

፲፫/ “ሚኒስቴር” ወይም “ሚኒስትር” ማለት እንደ ቅደም ተከተላቸው የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ወይም ሚኒስትር ነው።

፲፬/ “የሂሳብ ሙያ ማህበር” ማለት ዓላማው የአባላቱን የሙያ ብቃት መቆጣጠር እና የሂሳብ ሙያን ማሳደግ የሆነ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮ መሠረት ቦርዱ እውቅና የሰጠው ወይም የተቀበለው የሂሳብ ባለሙያዎች ማህበር ነው።

፲፭/ “የሽርክና ማህበር” ማለት በንግድ ሕጉ የተሰጠውን ትርጉም ይይዛል።

፲፮/ “የመንግስት መሥሪያ ቤት” ማለት አግባብ ባለው ሕግ ለመንግስት መሥሪያ ቤት በተሰጠው ትርጉም የሚካተት ወይም በተቋቋመበት ሕግ የመንግስት መሥሪያ ቤት ተብሎ የተሰየመ ማንኛውም አካል ነው።

፲፯/ “የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል” ማለት የሥራውን ዓይነት ወይም ባህሪ፣ የሀብቱን መጠን ወይም የሠራተኛውን ቁጥር ከግምት ውስጥ በማስገባት ቦርዱ በየጊዜው ከህዝብ ጥቅም ጋር ከፍተኛ ትስስር አለው ብሎ የሚወሰነው ሪፖርት አቅራቢ አካል ሲሆን በተለይም የሚያወጣውን የግዴታ ምስክር ወረቀት ቁጥጥር በሚደረግበት የካፒታል ገበያ ለግብይት ማዋል የሚችል ማንኛውንም ኩባንያን፣ ባንኮችን፣ የኢንሹራንስ ኩባንያዎችን እና ማንኛውንም ሌሎች የፋይናንስ ተቋማትን እንዲሁም የመንግስት የልማት ድርጅቶችን ይጨምራል።

9/ “Institute” means the Institute of Certified Public Accountants of Ethiopia to be established by regulation to be issued by the Council of Ministers;

10/“consolidated financial statement” means a financial statement comprising individual financial statements of companies belonging to a group;

11/“public auditor” means a certified auditor who is licensed by the Board to act as an auditor for public interest entities;

12/“overseas company” means a company incorporated outside Ethiopia that carries on business in Ethiopia within the meaning of the Commercial Code;

13/ “Minister” or “Ministry” means the Minister or Ministry of Finance and Economic Development, respectively;

14/“professional accountancy body” means an association of accountants having as its objectives the regulation of professional competency of its members and the development of the accounting profession, which is accredited or recognized by the Board pursuant to Article 26 of this Proclamation;

15/ “partnership” shall have the meaning given to it under the Commercial Code;

16/ “public body” means any entity falling under the definition given to public body by a relevant law or designated as such by the law establishing it;

17/“public interest entity” means a reporting entity that is of significant public relevance as the Board may decide from time to time because of the nature of its business, its size or its number of employees, and includes, in particular, a company whose securities are admitted to trading on a regulated capital market, banks, insurance companies and any other financial institutions and public enterprises;

፲፰/ “ሪፖርት አቅራቢ አካል” ማለት የመንግስት መሥሪያ ቤቶችንና ጥቃቅን ድርጅቶችን ሳይጨምር ማንኛውም በሕግ የፋይናንስ ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ ያለበት አካል ነው።

፲፱/ “ጥቃቅን ድርጅቶች” ማለት ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ በሚያስቀምጠው መሥሪያቤት መሠረት እንደ ጥቃቅን ድርጅቶች የሚቆጠሩ ድርጅቶች ናቸው።

፳/ “አነስተኛ ወይም መካከለኛ ድርጅት” ማለት የሕዝብ ጥቅም ላለበት አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፲፯) በተሰጠው ትርጓሜ የማይሸፈን ሪፖርት አቅራቢ አካል የሆነ እና ከበጎ አድራጎች ድርጅቶችና ማህበራት ውጪ ያለ ድርጅት ነው።

፳፩/ “ደረጃዎች” ማለት በዚህ አዋጅ የተመለከቱት የሂሳብ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎች ማለት ነው።

፳፪/ “የኩባንያዎች ቡድን” የሚለው ሀረግ ቦርዱ በሚያወጣቸው ደረጃዎች የተሰጠውን ትርጉም ይይዛል።

፳፫/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

፳፬/ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው የሴትንም ያካትታል።

፫. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በኢትዮጵያ ሕግ መሠረት የተቋቋሙ ወይም በኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኙ ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት
ቦርዱን ስለማቋቋም

፬. የኢትዮጵያ የሂሳብ አያያዝና ኦዲት ቦርድ

፩/ የኢትዮጵያ የሂሳብ አያያዝና ኦዲት ቦርድ (ከዚህ በኋላ “ቦርድ” እየተባለ የሚጠራ) በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይቋቋማል።

፪/ ቦርዱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባሮች ይኖሩታል፡-

ሀ) የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብና አዘገጃጀትና የኦዲት ሥራዎችን በተመለከተ ደረጃዎችን እና የአፈጻጸም መመሪያዎችን ያወጣል፤ መከበራቸውን ያረጋግጣል፤

ለ) የፋይናንስ ሪፖርትና የኦዲት ደረጃዎችን ለማስጠበቅ አስፈላጊውን ምርመራ ወይም ማጣራት ያደርጋል፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የህዝብ ጥቅም ባለባቸው አካላት እና በፐብሊክ ኦዲተሮች ላይ በዚህ አዋጅ በተደገገው መሠረት አስተዳደራዊ እርምጃ ይወስዳል፤

18/ “reporting entity” means any entity, other than public bodies and micro enterprises, required by law to submit financial reports;

19/ “micro enterprise” means an enterprise considered as such in accordance with the criteria set by directives issued by the Board;

20/ “small or medium enterprise” means an enterprise which is a reporting entity and does not fall under the definition given to a public interest entity under sub-article (17) of this Article and other than charities and societies;

21/ “standards” mean the financial reporting and auditing standards stipulated in this Proclamation;

22/ “group” shall have the meaning given to it by the standards to be issued by the Board;

23/ “person” means any natural or legal person;

24/ any expression in the masculine gender includes the feminine.

3. Scope of Application

This Proclamation shall apply to all reporting entities established in accordance with the Ethiopian law or operating in Ethiopia.

PART TWO
ESTABLISHING A BOARD

4. The Accounting and Auditing Board of Ethiopia

1/ The Accounting and Auditing Board of Ethiopia (hereinafter the “Board”) shall be established by regulation to be issued by the Council of Ministers.

2/ The Board shall have the powers and duties to:

a) issue standards and directives relating to financial reporting and auditing and ensure compliance therewith;

b) conduct inquiry or investigation and impose administrative sanction in accordance with the provisions of this Proclamation where appropriate on public interest entities and public auditors to enforce compliance with financial reporting and auditing standards;

ሐ) ዓላማውና ተግባሩ ከቦርዱ ዓላማና ተግባር ጋር ተመሳሳይነት ወይም ተያያዥነት ካለው ማንኛውም ዓለም አቀፍ ተቋም ጋር አብሮ ይሰራል ወይም የተቋሙ አባል ወይም ተባባሪ ይሆናል፤

መ) ሪፖርት አቅራቢ አካላትን የህዝብ ጥቅም ያለባቸው አካላት ወይም አነስተኛና መካከለኛ ድርጅቶች ብሎ መለየት የሚያስችል መስፈርት ያወጣል፤ ይመዘግባል፤

ሠ) ፐብሊክ ኦዲተሮችን መዘገብ ፈቃድ ይሰጣል፤

ረ) ያወጣቸውን ደረጃዎች ለሚያሟሉ የሀገር ውስጥ የሂሳብ ሙያ ማህበራት አክራሪነትን ይሰጣል፤ በሚያወጣው መስፈርት መሠረት በውጭ ሀገር ለተቋቋሙ የሂሳብ ሙያ ማህበራት እውቅና ይሰጣል፤

ሰ) የሪፖርት አቅራቢ አካላትን የሂሳብ መግለጫዎች ተቀብሎ ይመዘግባል፤

ሸ) የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ ደረጃዎችን ለማስጠበቅ የሂሳብ መግለጫዎችን አጥጋቢነትና ትክክለኛነት ይመረምራል፤ ይቆጣጠራል፤

ቀ) የህዝብ ጥቅምን ለማስጠበቅ የሚቀርቡ አቤቱታዎችን በገለልተኝነት መመርመር የሚያስችል የምርመራና የዲ.ሲ.ፐሊን ሥርዓት ያቋቁማል፤

በ) ከኢንስቲትዩቱ ጋር የሚኖረው የዲ.ሲ.ፐሊን ኃላፊ ነቶች ማቀናጀት የሚያስችል ስርዓት ይመሰርታል፤

ተ) የሂሳብ ሙያ ማህበራትን በበላይነት ይቆጣጠራል፤

ቸ) ፐብሊክ ኦዲተሮች፣ የኦዲት ድርጅቶች እና ከአነርሱ ጋር በቅርበት የሚሰሩ ሰዎች ሥራቸውን በሚመለከቱት ተፈጻሚነት ባላቸው ደረጃዎች መሠረት ማከናወናቸውን ለማረጋገጥ የጥራት ማረጋገጫ ምርመራ ያከናውናል፤

ኘ) ለሚሰጣቸው አገልግሎቶች በመንግሥት በሚወሰነው ተመን መሠረት ክፍያ ያስከፍላል፤

ነ) በዚህ አዋጅ፣ ይህንን አዋጅ መሰረት በማድረግ በሚወጡ ደንቦች እና በሚያወጣቸው መመሪያዎች መሠረት ቅጣት ይጥላል ይሰበስባል፤

ኘ) ከፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ፣ ከሂሳብ አያያዝና የኦዲት ሥራ እና ከድርጅቶች አመራር ጋር ተያያዥነት ያላቸው ጉዳዮችን በሚመለከት መንግሥትን ያማክራል፡፡

c) cooperate with, or become a member or an affiliate of, any international body, the objectives or functions of which are similar to or connected with those of the Board;

d) set criteria to distinguish reporting entities as either public interest entities or small and medium enterprises and register them accordingly;

e) register and license public auditors;

f) provide accreditation to local professional accountancy bodies that meet required standards and recognize professional accountancy bodies constituted outside Ethiopia pursuant to the requirement prescribed by it;

g) receive and register financial statements of reporting entities;

h) review and monitor the accuracy and fairness of financial statement to enforce compliance with the reporting standards;

i) establish an independent investigation and disciplinary scheme to investigate complaints for public interest purposes;

j) establish procedures for coordination of disciplinary responsibilities with the Institute;

k) oversee professional accountancy bodies;

l) conduct quality assurance reviews of public auditors, audit firms and persons associated with them to determine whether they have complied with the applicable auditing standards;

m) collect fees for services provided by it at the rate determined by the Government;

n) impose and collect such penalties as are prescribed in this Proclamation, the regulations issued hereunder and in the directives of the board;

o) advise the Government on any matter relating to financial reporting, accounting, auditing and corporate governance.

- አ) የንብረት ባለቤት ይሆናል፣ ውል ይዋዋላል፣ በስሙ ይከሳል፣ ይከሰሳል፤
- ከ) ዓላማውን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል።

ክፍል ሦስት
የፋይናንስ ሪፖርት እና የኦዲት ደረጃዎች

ምዕራፍ አንድ
የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች

፩. ተፈጻሚነት የሚኖራቸው የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች

፩/ የሪፖርት አቅራቢ አካል የሂሳብ መግለጫ በሚያዘጋጅበት ጊዜ ቦርዱ ያጸደቃቸው ወይም ማስተካከያ ወይም ማሻሻያ ያደረገባቸው አለም አቀፍ የሂሳብ አያያዝ ደረጃዎች ቦርድ ወይም እሱን የሚተካ አካል ያወጣቸው ወይም አለም አቀፍ የፕብሊክ ሴክተር የሂሳብ አያያዝ ደረጃዎች ቦርድ ወይም እሱን የሚተካ አካል ያወጣቸው፡-

- ሀ) አለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች፤ ወይም
- ለ) የመካከለኛና አነስተኛ ድርጅቶች አለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች፤
- ሐ) ለበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት የሚያገለግል አለም አቀፍ የፕብሊክ ሴክተር የሂሳብ አያያዝ ደረጃዎች፤

ተፈጻሚ ይሆናሉ።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ሐ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ሀ) የተጠቀሰውን አለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች መከተል አለበት።

፫/ ቦርዱ በሚያወጣው የሂሳብ ሪፖርት ደረጃዎች ማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ወይም አነስተኛ ወይም መካከለኛ ድርጅት ዓመታዊ የሂሳብ መግለጫ፣ የኩባንያዎች ቡድን የሂሳብ መግለጫ ወይም ሌላ የሂሳብ ሪፖርት ሲያዘጋጅ በአነስተኛ መከተል የሚገባውን የሂሳብ አመዘጋገብ፣ የመለኪያ፣ የአቀራረብ እና የማሳወቅ መስፈርቶች መዘርዘር አለበት።

- p) own property, enter into contracts sue and be sued in its own name;
- q) perform other related functions necessary for the achievement of its objective.

PART THREE
FINANCIAL REPORTING AND AUDITING
STANDARDS
CHAPTER ONE
FINANCIAL REPORTING STANDARDS

5. Applicable Financial Reporting Standards

1/ The financial reporting standards to be used when preparing financial statements shall be:

- a) international financial reporting standards; or
- b) international financial reporting standards for small and medium enterprises;
- c) International Public Sector Accounting standards applicable to charities and societies.

issued by the International Accounting Standards Board or its successor or issued by the International Public Sector Accounting Standards Board or its successor as adopted, adapted or amended by the Board.

2/ Any public interest entity shall, without prejudice to the provision of sub article 1 (c) of this Article, be required to comply with international financial reporting standards referred to in sub-article (1) (a) of this Article.

3/ The Board shall specify, in the financial reporting standards, the minimum requirements for recognition, measurement, presentation, and disclosure in annual financial statements, group annual financial statements or other financial reports which every public interest entity or small or medium enterprise shall comply with, in the preparation of financial statements and reports.

፮. በውጭ ሀገር የተቋቋመ ሪፖርት አቅራቢ አካል የሂሳብ መግለጫዎች

በውጭ ሀገር የተቋቋመ የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል የሂሳብ መግለጫ፡-

፩/ ሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ሀገር ሕግ የሚጠይቃቸውን መስፈርቶች የጠበቀ መሆኑን፤ እና

፪/ ሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ሀገር ሕግ የሚጠይቃቸው መስፈርቶች በዚህ አዋጅ ከተቀመጡት መስፈርቶች ጋር በአብዛኛው ተመሳሳይ መሆናቸውን፤

ቦርዱ ሲያረጋገጥ የሂሳብ መግለጫው በዚህ አዋጅ መሠረት ተፈጻሚ የሚሆኑትን የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች ጠብቆ የተዘጋጀ እንደሆነ ይቆጠራል።

፯. በውጭ ሀገር የተቋቋመ የኩባንያዎች ቡድን የሂሳብ መግለጫዎች

በውጭ ሀገር የተቋቋመ የኩባንያዎች ቡድን የተጠቃለለ የሂሳብ መግለጫ፡-

፩/ የሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ሀገር ሕግ የሚጠይቃቸውን መስፈርቶች የተከተለ መሆኑን፤ እና

፪) የሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ሀገር ሕግ የሚጠይቃቸው መስፈርቶች በዚህ አዋጅ ከተቀመጡት መስፈርቶች ጋር በአብዛኛው ተመሳሳይ መሆናቸውን፤

ቦርዱ ሲያረጋገጥ የተጠቃለለው የሂሳብ መግለጫ በዚህ አዋጅ መሠረት ተፈጻሚ የሚሆኑትን የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች ጠብቆ የተዘጋጀ እንደሆነ ይቆጠራል።

፰. የሂሳብ ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ

፩/ ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ቦርዱ በሚያወጣው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት የሂሳብ ሪፖርቱን ለቦርዱ ማቅረብ አለበት።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ ሪፖርት አቅራቢ አካላት በሌላ ሕግ ሥልጣን ለተሰጣቸው የመንግስት መሥሪያ ቤቶች ያለባቸውን የሂሳብ ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ አያስቀርም።

፫/ በሌሎች ሕጎች መሠረት ሥልጣን ለተሰጠው የመንግስት መሥሪያ ቤት የሚቀርብ የሂሳብ ሪፖርት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ለቦርዱ የቀረበው የሂሳብ ሪፖርት ኦሪጂናል ቅጂ መሆን አለበት።

6. Financial Statements of Reporting Entities Incorporated outside Ethiopia

Where the Board is satisfied that:

1/ the financial statements of a reporting entity that is incorporated outside Ethiopia comply with the requirements of the law in force in the country where the reporting entity is incorporated or constituted; and

2/ the requirements of the country of incorporation are substantially the same as those provided for in this Proclamation;

the financial statements shall be taken to comply with the applicable financial reporting standards under this Proclamation.

7. Financial Statements of Groups Incorporated outside Ethiopia

Where the Board is satisfied that:

1/ the consolidated financial statement of a reporting entity representing a group that is incorporated outside Ethiopia comply with the law in force in the country where the reporting entity is incorporated; and

2/ the requirements of the country of incorporation are substantially the same as those of this Proclamation;

the consolidated financial statement shall be taken to comply with the applicable financial reporting standards under this Proclamation.

8. Obligation to Submit Financial Reports

1/ Any reporting entity shall submit to the Board its financial report in accordance with the schedule to be set by the Board.

2/ The provisions of sub-article (1) of this Article may not preclude reporting entities from submitting their financial reports to the competent public bodies in accordance with other laws.

3/ The financial report to be submitted to the competent public body in accordance with other laws shall be the original copy of the financial report submitted to the Board pursuant to sub-article (1) of this Article.

፱. የተናጠልና የተጠቃለሉ የሂሳብ መግለጫዎችን አዲት የማስደረግ ግዴታ

፩/ የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ዳይሬክተር የሪፖርት አቅራቢውን የሂሳብ መግለጫ እንዲሁም ሪፖርት አቅራቢው አካል የተጠቃለለ የሂሳብ መግለጫ ማቅረብ የሚጠበቅበት ከሆነ የተጠቃለለው የሂሳብ መግለጫ አዲት መደረጉን ማረጋገጥ አለበት።

፪/ የተናጠሉም ሆነ የተጠቃለለው የሂሳብ መግለጫ አዲት መደረግ እና የአዲት ሪፖርቱ መዘጋጀት ያለበት ቦርዱ በሚያፀድቀው አለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎች ወይም በውጭ ሀገር ለተቋቋሙ ሪፖርት አቅራቢ አካላት በዚህ አዋጅ ከተቀመጡት መስፈርቶች ጋር በአብዛኛው ተመሳሳይ እስከሆነ ድረስ በተቋቋሙበት ሀገር ተፈጻሚ በሆነው የአዲት ደረጃዎች መሠረት መሆን አለበት።

፲. የሪፖርት አቅራቢ አካላትን የሂሳብ መግለጫ አዲት ማድረግ ስለሚችሉ አዲተሮች

ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል የሚያቀርበው ነጠላም ሆነ የተጠቃለለ የሂሳብ መግለጫ አዲት መደረግ ያለበት፡-

፩/ ሪፖርት አቅራቢው አካል በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ ሀገር የተቋቋመ ወይም የተመሠረተ ኩባንያ ከሆነ በንግድ ሕጉ ወይም እንደአግባብነቱ በሌሎች ሕጎች መሠረት በሚሰየም አዲተር፤

፪/ ሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ወይም የተመሠረተበት ሌላ ማንኛውም ሕግ ስለአዲተር አሰያየም የሚደነግግ ከሆነ በዚሁ ሕግ መሠረት በተሰየመ አዲተር፤

፫/ ሪፖርት አቅራቢው አካል የተቋቋመበት ወይም የተመሠረተበት ሕግ ስለአዲተር አሰያየም የተለየ ድንጋጌ የሌለው ከሆነ በንግድ ሕጉ ወይም የተመሳሳይ ድርጅቶችን የአዲተር አሰያየም በሚደነግጉ ሌሎች ሕጎች መሠረት በተሰየመ አዲተር፤ ይሆናል።

፲፩. የሂሳብ መግለጫዎች ምዝገባ

፩/ የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ዳይሬክተር እንደ አግባብነቱ የሪፖርት አቅራቢውን የተናጠል ወይም የተጠቃለለ የሂሳብ መግለጫ መፈረም ከሚገባው ጊዜ ጀምሮ በሚቆጠር ጽ የሥራ ቀናት ውስጥ የሂሳብ መግለጫው እና በሂሳብ መግለጫው ላይ የቀረበው የአዲት ሪፖርት ቅጂዎች ለምዝገባ ወደ ቦርዱ መላካቸውን ማረጋገጥ አለበት።

9. Obligation to Audit Financial Statements and Consolidated Financial Statements

1/ The Director of a reporting entity shall ensure that the financial statements of the reporting entity and the consolidated financial statements, if the reporting entity is required to prepare consolidated financial statements, are audited.

2/ The audit on the financial statement shall be conducted and the auditor's report on the financial statements or consolidated financial statements shall be prepared according to the International Standards for Auditing approved by the Board or in the case of reporting entities constituted or incorporated outside Ethiopia, pursuant to auditing standards applicable in the country where those reporting entities are incorporated or constituted so long as it is substantially the same with this Proclamation.

10. Auditors Qualified to Audit Financial Statements of Reporting Entities

The financial statements and any consolidated financial statements shall be audited by:

1/ if the reporting entity is a local company or a company constituted or incorporated outside Ethiopia, an auditor appointed in accordance with the Commercial Code of Ethiopia or other relevant laws, as the case may be;

2/ if the reporting entity is constituted or incorporated under any other law that provides for the appointment of an auditor, by an auditor appointed under that law;

3/ if the reporting entity is not constituted or incorporated under a law that provides for the appointment of an auditor, an auditor appointed in accordance with the provisions of the Commercial Code or other relevant laws applicable to similar reporting entities.

11. Registration of Financial Statements

1/ The Director of a reporting entity shall ensure that copies of financial statements and any consolidated financial statements together with a copy of the auditor's report on those statements are delivered to the Board for registration within 20 working days from the date financial statements and any consolidated financial statements of the reporting entity, as the case may be, are required to be signed.

፪/ በውጭ ሀገር የተቋቋሙ ወይም የተመሠረቱ ሪፖርት አቅራቢ አካላት የሂሳብ መግለጫዎቻቸውን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ማስመዘገብ አለባቸው።

፫/ የሪፖርት አቅራቢ አካላት መግለጫቸውን ለቦርዱ በሚያስመዘገቡበት ጊዜ የሚጠየቀውን የምዝገባ ክፍያ መክፈል አለባቸው።

፬/ ማንኛውም መብት ወይም ጥቅም ያለው ሰው መብት ወይም ጥቅም እንዳለው ሲረጋገጥና የሚጠየቀውን ክፍያ ሲከፍል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ወይም (፪) መሠረት ለምዝገባ ለቦርዱ የተላከውን የሪፖርት አቅራቢ አካል የሂሳብ መግለጫና የኦዲት ሪፖርት ማየት ወይም ቅጅውን መውሰድ ይችላል።

ምዕራፍ ሁለት
የኦዲት ደረጃዎች

፲፪. ተፈጻሚ የኦዲት ደረጃዎች

፩/ በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ ኦዲተሮች ቦርዱ ያጸደቃቸውን ወይም ማስተካከያ ወይም ማሻሻያ ያደረገባቸውን አለም አቀፍ የሂሳብ ባለሙያዎች ፌዴሬሽን ወይም እሱን የሚተካ አካል ያወጣቸውን አለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎች መጠቀም አለባቸው።

፪/ ማንኛውም ፐብሊክ ኦዲተር የሙያ ሥራውን ሲያከናውን፡-

ሀ) የህዝብ ጥቅም ላለባቸው አካላት የኦዲትና የማረጋገጫ አገልግሎት ሥራዎች ተፈጻሚ እንዲሆኑ ቦርዱ ያስቀመጣቸው በአነስተኛ መግለጫ ያለባቸውን መስፈርቶች ማሟላት፤ እና

ለ) በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡ ደንቦችን፣ መመሪያዎችን እና የሙያ ሥነ ምግባር ደንቦችን ማክበር አለበት።

፫/ ማንኛውም የተመሰከረለት ኦዲተር የሙያ ሥራውን ሲያከናውን ቦርዱ ለተመሰከረላቸው ኦዲተሮች ባወጣቸው የተለዩ የኦዲት ደረጃዎች ያስቀመጣቸውን አነስተኛ መስፈርቶች ማክበር አለበት።

ክፍል አራት
ደረጃዎችን የመቀበል፣ የማስማማት እና የማሻሻል ስነ-ምግባር

፲፫. ምክክር

፩/ ቦርዱ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎችን ከመቀበሉ፣ ከማስማማቱ ወይም ከማሻሻሉ በፊት ከቁልፍ ባለድርሻ አካላት ጋር ምክክር ማድረግ አለበት።

2/ Reporting entities which are constituted or incorporated outside Ethiopia shall register their financial statements in accordance with sub-article (1) of this Article.

3/ Reporting entities shall pay to the Board the prescribed registration fee when registering their financial statements.

4/ Any person who has vested interest may, on proof of such interest and on payment of the prescribed fee, inspect or take the copies of a reporting entity's financial statements and auditor's report on those statements delivered to the Board for registration under sub-article (1) or (2) of this Article.

CHAPTER TWO
AUDITING STANDARDS

12. Applicable Auditing Standards

1/ The auditing standards to be used by auditors in Ethiopia shall be the International Standards for Auditing issued by the International Federation of Accountants or its successor as adopted, adapted or amended by the Board.

2/ Every public auditor shall, in the exercise of his profession, comply with:

a) such minimum requirements as shall be specified by the Board as minimum requirements for providing auditing and assurance services for public interest entities; and

b) respect any regulations, directives, and code of conduct issued under this Proclamation.

3/ Every certified auditor shall, in the exercise of his profession, comply with such minimum requirements as may be specified by the Board in the separate auditing standards for certified auditors.

PART FOUR
PROCEDURE FOR ADOPTING, ADAPTING AND AMENDING STANDARDS

13. Consultation

1/ The Board shall engage in consultation with key stakeholders before adopting, adapting or amending financial reporting and auditing standards.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርዱ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎችን ሲያወጣ አግባብነት ካለው ማንኛውም ሰው ወይም ተቋም ጋር ሊመካከር ይችላል።

2/ Without prejudice to the provision of sub-article (1) of this Article, the Board may consult with any appropriate person or organization in the development of financial reporting and auditing standards.

፲፬. የህዝብ አስተያየት

14. Public Comment

፩/ ቦርዱ ማንኛውንም ደረጃ ሲያወጣ ወይም ሲያሻሽል የምክክሩ አንድ አካል አድርጎ በመውሰድ የህዝቡን አስተያየት መቀበል እንዲቻል በቦርዱ ድረ-ገጽ እና ሀገር አቀፍ ሥርጭት ባላቸው ከሁለት ባላነሱ ዕለታዊ ጋዜጣዎች ላይ ቢያንስ ለሦስት ተከታታይ ቀናት ማስታወቂያ በማውጣት እንዲሁም እንደአስፈላጊነቱ ሌሎች የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ህዝቡ በደረጃዎቹ ላይ አስተያየት እንዲሰጥ መጋበዝ አለበት።

1/ Where the Board intends to issue or amend any standard, it shall, as part of the consultation process, invite comments from all interested persons by causing a notice to be published in its website, in not less than two leading daily newspapers of national circulation for three consecutive days and if it deems necessary through other means of communication.

፪/ አስተያየት መስጠት የሚፈልግ ማንኛውም ሰው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ቦርዱ የሚያወጣው ማስታወቂያ ከሚቆይበት የመጨረሻ ቀን ጀምሮ በሚቆጠሩ (፰) ቀናት ውስጥ አስተያየቱን በጽሑፍ ለቦርዱ ማቅረብ ይችላል።

2/ Any person who wishes to submit any comment may, within 60 days from the last date of publication of the notice specified in sub-article (1) of this Article, submit his comments in writing to the Board.

፫/ ቦርዱ ደረጃዎችን ለማውጣት ወይም ለማሻሻል ሲወስን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የተሰጡትን የህዝብ አስተያየቶች ከግምት ውስጥ ሊያስገባ ይችላል።

3/ The Board may, in deciding whether to approve or amend the standards, take into account comments submitted under sub-article (2) of this Article.

፲፭. ደረጃዎችን ይፋ ስለማድረግ

15. Publication of Standards

፩/ ቦርዱ በኢትዮጵያ ውስጥ ሥራ ላይ እንዲውሉ የሚያጸድቃቸውን ደረጃዎች “የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎች ይፋ ማስታወቂያ” የሚል ስያሜ ያለው ማስታወቂያ በድረ-ገጹ ላይ በማውጣት ሁሉም ባለድርሻ አካላት እንዲያውቁቸው ማድረግ አለበት።

1/ The Board shall communicate the standards it approves for implementation in Ethiopia through an official publication called “Public Notice for Financial Reporting and Auditing Standards” to all stakeholders by posting it on its website.

፪/ ቦርዱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ከተመለከተው በተጨማሪ ሀገር አቀፍ ስርጭት ባላቸው ከሁለት ባላነሱ ዕለታዊ ጋዜጣዎች ላይ ቢያንስ ለሦስት ተከታታይ ቀናት ማስታወቂያ በማውጣት እንዲሁም እንደአስፈላጊነቱ ሌሎች የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ደረጃዎቹን ህዝቡ እንዲያውቃቸው ማድረግ አለበት።

2/ In addition to the means of publication stated under sub-article (1) of this Article, the Board shall communicate the standards through notices published on not less than two daily newspapers of national circulation, for three consecutive days and if it deems necessary through other means of communication.

፲፮. የደረጃዎች ማስታወቂያ ይዘት

16. Contents of Publication of Standards

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፭ መሠረት የሚወጣው ማስታወቂያ የሚከተሉትን በግልጽ ማመልከት ይኖርበታል፡-

The notice published as set forth in Article 15 of this Proclamation shall clearly describe:

፩/ የወጡትን አዳዲስ ደረጃዎች ወይም በሥራ ላይ ባሉት ደረጃዎች ላይ የተደረጉትን ማሻሻያዎች፤

1/ the standards approved or the amendments made to the existing approved standards;

፪/ ለተወሰነ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ በሥራ ላይ እንዳይውሉ የተደረጉትን ወይም የተሰረዙትን ደረጃዎች፤

2/ the suspension for a definite or indefinite period of time or the revocation of standards;

፫/ አዳዲስ ደረጃዎች እና በደረጃዎች ላይ የተደረጉ ማሻሻያዎች ሥራ ላይ የሚውሉበትን ቀን እና የሚመለከታቸው ሪፖርት አቅራቢ አካላት።

፲፯. ቦርዱ የሚያወጣቸው ደረጃዎች ከዓለም አቀፍ ደረጃዎች ጋር ያለመጣጣም

ቦርዱ በአለም አቀፍ ደረጃዎች ላይ የተደረጉ ለውጦችን በመከተል ደረጃዎችን ሳያሻሽል፣ ለጊዜው ሥራ ላይ እንዳይውሉ ሳያደርግ ወይም ሳያነሳ በመቅረቱ ምክንያት ቦርዱ ባወጣቸው ወይም ባሻሻላቸው የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎች እና በአለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎች መካከል ልዩነት ከተፈጠረ ቦርዱ የተፈጠረውን ልዩነትና አለም አቀፍ ደረጃዎቹን ላለማሻሻል፣ ለጊዜው በሥራ ላይ እንዳይውሉ ለማድረግ ወይም ላለማንሳት የወሰነበትን ምክንያት ለባለድረሻ አካላት በዝርዝር መግለጽ አለበት።

ክፍል አምስት

ፈቃድ እና አክራሪቴሽን ስለመስጠት

፲፰. ለፕብሊክ ኦዲተር ፈቃድ ስለመስጠት

፩/ በንግድ ሕጉ ወይም በሌላ ማንኛውም ሕግ የተደነገገው ቢኖርም፣ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ መሠረት በቦርዱ እንደ ፕብሊክ ኦዲተር እንዲሰራ ፈቃድ ካልተሰጠው በስተቀር የህዝብ ጥቅም ላለባቸው አካላት ኦዲተር ሆኖ መሾም ወይም ሌላ ማንኛውንም የኦዲት አገልግሎት መስጠት አይችልም።

፪/ ማንኛውም የኦዲት ሙያ ሥራ ምሥክር ወረቀት ያለው ሰው ፕብሊክ ኦዲተር ሆኖ ለመሥራት ማመልከት ይችላል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የሚቀርብ ማመልከቻ ከተገቢው ክፍያ ደረሰኝ እና ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ ከሚገለጹ መረጃ ጋር ተያይዞ መቅረብ ይኖርበታል።

፬/ ቦርዱ የቀረበለትን ማመልከቻ ከመረመረ በኋላ አመልካቹ፡-

ሀ) በኢንስቲትዩቱ የተሰጠ የሙያ ሥራ የምስክር ወረቀት ያለው መሆኑን፤

ለ) የኦዲት ድርጅት አባል ወይም ሠራተኛ ከሆነ እና ድርጅቱ አግባብ ያለው የጥራት ማረጋገጫ ሥርዓት እንዳለው ማስረጃ ያቀረበ እንደሆነ፤

ሐ) ቦርዱ የሚያወጣው መመሪያ የሚያስቀምጣቸውን መሥሪያቶችን የሚላ መሆኑን፤ እና

መ) ቦርዱ በሚወስነው የገንዘብ መጠን የሙያ መድን ዋስትና ያቀረበ መሆኑን፤

3/ the effective date of new standards or amendments and the reporting entities affected by such standards.

17. Non-Conformity of the Board's Standards with the International Standards

If there is a discrepancy between financial reporting and auditing standards adapted or amended by the Board and the International Financial Reporting and Auditing Standards due to failure to amend, suspend or withdraw, the Board shall state the difference and explain the reasons for the decision not to modify, suspend or withdraw standards that is not in conformity with the international standards.

PART FIVE

LICENSING AND ACCREDITATION

18. Licensing of Public Auditors

1/ Notwithstanding any provision in the Commercial Code or any other law, no person may hold any appointment, or offer any service, as an auditor for public interest entities, unless he is licensed by the Board as a public auditor under this Proclamation.

2/ An application to practice as a public auditor may be filed by any person holding a practicing certificate.

3/ An application filed under sub-article (2) of this Article shall be accompanied by a receipt of the prescribed fee and such information as may be determined by the Board in its directive.

4/ Where, after consideration of an application, the Board is satisfied that the applicant:

a) holds a practicing certificate issued by the Institute;

b) if he is a member or employee of a firm, has provided evidence that the firm's quality assurance procedures are appropriate;

c) meets such requirements as may be specified by the directives of the Board; and

d) provides professional indemnity insurance in an amount to be prescribed by it;

ካረጋገጠ በኋላ የህዝብ ጥቅም ላለበት አካል አዲተር ሆኖ መሥራት የሚያስችል ፈቃድ ይሰጠዋል።

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት የተሰጠ ፈቃድ የሚቆይበት ጊዜ በቦርዱ ይወሰናል።

፮/ ቦርዱ የአዲተሩን ስምና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎች በፕብሊክ አዲተሮች መዝገብ ላይ ይመዘግባል።

፲፱. ፈቃድን ስለማሳደስ

፩/ ማንኛውም ፕብሊክ አዲተር የፈቃድ አገልግሎት ጊዜው ከማብቃቱ ከአንድ ወር በፊት ቦርዱ በሚያወጣው ፎርም እና አኳሃን የጽሑፍ ማመልከቻ በማስገባት ፈቃዱን ማሳደስ አለበት።

፪/ አመልካቹ የፈቃድ አሰጣጥ መስፈርቶቹን ጠብቆ መገኘቱን ሲያረጋግጥ ቦርዱ ፈቃዱን ያድስለታል።

፫/ ቦርዱ የአንድ ፈቃድ አገልግሎት ጊዜ ከማብቃቱ በፊት የቀረበን የፈቃድ ዕድሣት ማመልከቻ ሳያይ የፈቃዱ የአገልግሎት ጊዜ ካለፈ ማመልከቻውን አይቶ እስኪወሰን ድረስ የፈቃዱ እና ምዝገባው አገልግሎት የሚቀጥል ሆኖ ፍቃዱን ሲያድስ የፈቃዱና ምዝገባው ጊዜ ካለቀበት ቀን ጀምሮ እንደታደሰ ይቆጠራል።

፬/ አመልካቹ፡-

ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ ንዑስ አንቀጽ (፬) የተዘረዘሩትን መስፈርቶች የማያሟላ ከሆነ፤ ወይም

ለ) የተመሰከረለት አዲተር ሆኖ እንዲሠራ የተሠጠው ፈቃድ በየትኛውም ሀገር ከተወሰደ ከታገደ ወይም ከተሠረዘ፤

ቦርዱ የፕብሊክ አዲተሩን ፈቃድ እና ምዝገባ ማደስ የለበትም።

፳. ፈቃድን ስለመሰረዝ

ፕብሊክ አዲተር ሆኖ እንዲሠራ ፈቃድ የተሠጠው ሰው ፈቃዱን እንዲያገኝ ያስቻሉ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ ንዑስ አንቀጽ (፬) የተዘረዘሩት ሁኔታዎች የተጓደሉ እንደሆነ ቦርዱ በማንኛውም ጊዜ ፈቃዱን ሊሰረዝ ይችላል።

፳፩. በፀደቀ የአዲት ድርጅት ስም ስለመሥራት

፩/ ማንኛውም ፕብሊክ አዲተር በራሱም ሆነ ከሌላ ሰው ጋር በሽርክና ቦርዱ ስሙን ባላፀደቀው የአዲት ድርጅት ስም እንደ አዲተር ሆኖ መሥራት አይችልም።

፪/ በራሱ ስም ወይም ከሌሎች ጋር በሽርክና በአዲት ድርጅት ስም መሥራት የሚፈልግ ማንኛውም ፕብሊክ አዲተር ቦርዱ የሚያወጣውን ፎርምና ሥነ ሥርዓት በመከተል በጽሑፍ ማመልከት ይኖርበታል።

shall issue a license to the applicant entitling him to practice as an auditor of a public interest entity.

5/ A license issued in accordance with sub-article (4) of this Article shall be valid for a period to be determined by the Board.

6/ The Board shall enter the name of the auditor and other relevant information in the register of public auditors.

19. Renewal of License

1/ Any public auditor shall renew his license by filing a written application to the Board, not later than one month before the expiry of the license, in such form and manner as the Board may prescribe.

2/ Where the Board is satisfied that the applicant continues to meet the requirements for the issuance of a license, the Board shall renew the license.

3/ Where the Board has not dealt with an application for the renewal of a license before the expiry of the license, the license and registration shall continue to be valid until the application for renewal is dealt with and any renewal in such case shall be taken to have commenced from the day when the license would have expired but for the renewal.

4/ The Board shall refuse to renew the license and registration of a public auditor where the applicant:

a) does not satisfy the requirements set forth in sub-article (4) of Article 18 of this Proclamation; or

b) has had his license or approval to practice as a certified auditor withdrawn, suspended or cancelled in any country.

20. Cancellation of License

The Board may, at any time, cancel the license issued to a public auditor where the public auditor no longer satisfies the requirements for audit license set forth in sub-article (4) of Article 18 of this Proclamation.

21. Practice in Firm with Approved Name

1/ No public auditor may practice as an auditor, on his own account or in partnership with other persons, in a name of a firm unless the Board has approved the name of the firm.

2/ Any public auditor who wishes to practice in the name of a firm, either on his own account or in partnership with other persons, shall apply in writing to the Board in a form and manner as may be prescribed by the Board.

፫/ ከሌሎች ሰዎች ጋር በሽርክና በአዲት ድርጅት ስም የአዲት አገልግሎት መስጠት የሚፈልግ ፐብሊክ ኦዲተር የአዲት ድርጅቱን ስም ለማስመዝገብ የሚያቀርበው ማመልከቻው አንድ አካል አድርጎ ከሽሪኮቹ ውስጥ ፐብሊክ ኦዲተር የሆኑትን ካልሆኑት ለይቶ ለቦርዱ መግለጽ አለበት።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የሚቀርብ ማመልከቻ ከተገቢው የክፍያ ደረሰኝ፣ ቦርዱ በሚወስነው የገንዘብ መጠን ከተገባ የሙያ መድን ዋስትና ማስረጃ እንዲሁም የአዲት ድርጅቱ በሥራ ላይ ከሚያውለው የጥራት ማረጋገጫ አሠራር እና በቦርዱ መመሪያ መሠረት ከሚጠየቁ ሌሎች መረጃዎች ጋር መቅረብ አለበት።

፭/ ቦርዱ በአዲት ድርጅቱ የቀረበው ስም ወይም የስም ለውጥ፡-

ሀ) ቦርዱ ቀድሞ ካፀደቀው ሌላ የአዲት ድርጅት ስም ጋር አንድ ከሆነ፤

ለ) ከሌላ የአዲት ድርጅት ስም ጋር በጣም የተቀራረበ ከመሆኑ የተነሳ ሊያምታታ የሚችል ከሆነ፤

ሐ) በቦርዱ ዕይታ መሠረት የሚያሳስት ወይም የህዝብን ጥቅም የሚፀረጸ ከሆነ፤ ወይም

መ) የንግድ ህጉን የሚቃረን ከሆነ፤

እንዲፀድቅ የቀረበውን የአዲት ድርጅት ስም ወይም የስም ለውጥ አያፀድቅም።

፮/ በዚህ አንቀጽ መሠረት ስሙ የፀደቀ የአዲት ድርጅት የነባር አባል መልቀቅና አዲስ አባል መቀበልን ጨምሮ ሽሪኮቹን በሚመለከት የሚደረግን ማንኛውም ለውጥ ለቦርዱ ወዲያውኑ ማሳወቅ አለበት።

፳፪. ያልተፈቀደ የአዲት ሥራ በሌሎች ሥራት

፩/ ማንኛውም ፐብሊክ ኦዲተር ወይም የአዲት ድርጅት ምዝገባው በቦርዱ የታገደ ወይም እንደፐብሊክ ወይም እንደተመሠከረለት ኦዲተር ሆኖ እንዳይሠራ የታገደን ሰው ከአዲት ሥራ ጋር በተያያዘ መቅጠር አይችልም።

፪/ ማንኛውም ፐብሊክ ኦዲተር፡-

ሀ) ሽርክናን በሚመለከት የአዲት ድርጅቱን ሽሪኮች ስምና ማዕረግ፤

ለ) የአዲት ድርጅቱ አርማ ያለው ወረቀት የሚጠቀም ከሆነ የወረቀቱን ቅጽ፤

3/ Where a public auditor intends to provide audit service in partnership with other persons in a firm, he shall submit to the Board, as part of his application for the registration of the name of the audit firm, the names of partners who are public auditors and who are not public auditors.

4/ An application filed under sub-article (2) of this Article shall be accompanied by a receipt of the prescribed fee, evidence of professional indemnity insurance in an amount prescribed by the Board, a description of the quality assurance procedures of the firm and any other relevant information as may be required by the Board in its directives.

5/ The Board may not approve the proposed name or any proposed change in the name of an audit firm where the proposed name or proposed change in the name:

a) is the same as a firm name already approved by the Board;

b) so closely resembles a firm name that it is likely to cause confusion;

c) is, in the opinion of the Board, misleading or contrary to public interest; or

d) contravenes the Commercial Code.

6/ An audit firm whose name has been approved in accordance with this Article shall inform the Board forthwith of any change occurring with respect to the partners including resignation and admission.

22. Unauthorized Audit Practice

1/ No public auditor or audit firm may employ a person whose registration has been suspended or who has been suspended from practicing as a public auditor or a certified auditor to carry out work in connection with his audit practice.

2/ No public auditor may practice under the name of a firm, unless prior notification has been made to the Board:

a) in the case of a partnership, of the names and initials of the partners of the firm;

b) where a letterhead is used, of a copy of the letterhead;

ሐ) የአዲት ድርጅቱ ሥም ከክልላዊ ወይም አለም አቀፋዊ የአዲት ኔትወርክ ስም ጋር ተመሳሳይ ከሆነ ወይም የኔትወርኩን ስም የሚያካትት ከሆነ ወይም የአዲት ድርጅቱ ባለግርማ ወረቀት ወይም ሌላ ማንኛውም ሰነድ የክልል ወይም የአለም አቀፍ አዲት ኔትወርክ አካል መሆኑን የሚያመለክት ከሆነ፣ ከክልላዊው ወይም አለም አቀፋዊው ኔትወርክ ጋር ያለውን ትስስርና ግንኙነት ዓይነት፤

ለቦርዱ አስቀድሞ ካላሳወቀ በስተቀር በአዲት ድርጅት ስም የአዲት ሥራ መሥራት አይችልም።

c) where the name of the firm is similar to, or includes the name of a regional or international network, or where the name of the firm mentions that it is part of a network in its letterhead or any other document, of the nature of such association or relationship with the regional or international network.

፫. መረጃ የመስጠት ግዴታ

23. Obligation to Furnish Information

፩/ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደጥብሊክ አዲተር የተመዘገበ ማንኛውም ሰው፡-

1/ Any person who is registered as a public auditor under this Proclamation shall:

ሀ) እርሱ ወይም የእርሱ አዲት ድርጅት እንደጥብሊክ አዲተር ሆኖ በሚሠራበት ስም፣ አደረጃጀት ወይም አድራሻ የሚኖርን ለውጥ ለቦርዱ፣ ለኢንስቲትዩቱ እና እንደጥብሊክ አዲተር በመሆን ለሚሠራለት ማንኛውም ሰው ለውጡ በተደረገ በ፲፬ ቀናት ውስጥ ማሳወቅ አለበት፤

a) notify the institute, the Board and any person to whom he or his firm acts as a public auditor of any change in the name, composition or address of such firm within 14 days of the occurrence of such change;

ለ) ጥብሊክ አዲተር ሆኖ ራሱ ወይም ድርጅቱ የሚሠራለት ወይም እንዲሠራለት ለመሾም የፈለገ ማንኛውም ሰው ሲጠይቀው ጥያቄው በደረሰው በ፲፬ ቀናት ውስጥ የሚከተሉትን መረጃዎች መስጠት አለበት፡-

b) furnish the following information within 14 days of receipt of a request thereof from any person for whom he or his firm acts as a public auditor or who proposes to appoint him or his firm as a public auditor:

፩/ የሚሠራበትን ማንኛውም የአዲት ድርጅት ስም ወይም የራሱ ማዕረግ፤

(1) any firm name or title under which he practices;

፪/ ሽሪክ ሆኖ የሚሠራበትን የማንኛውንም የሽርክና ማህበር የሥራ ቦታ፤

(2) the place of business of any partnership in which he is in practice as a partner;

፫/ የሽሪኮቹን ሙሉ ስም፤

(3) the full names of his partners;

፬/ ዜግነቱን፤

(4) his nationality;

፭/ ዜግነቱ ኢትዮጵያዊ ከሆነ ስሙን እንዲሁም የአባቱንና የአያቱን ስም፣ የውጭ ሀገር ዜጋ ከሆነ የመጀመሪያ ስሙን ወይም የስሙን የመጀመሪያ ፊደል እና አሁን የያዘውንና የቀድሞ የቤተሰብ ስሙን፤ እና

(5) if he is an Ethiopian, his name with his father's and grandfather's name or if he is a foreign national, his forenames or the initial thereof, his surname and any surname which he may have borne previously; and

፮/ መደበኛ የሥራና የመኖሪያ አድራሻውን።

(6) his ordinary business and residential addresses.

፯/ ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ሰዎች በሽርክና የሚሠሩ ሲሆን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው መረጃ በአዲት ድርጅቱ ስም ሊተላለፍ ይችላል፤ ይህም በሚሆንበት ጊዜ እያንዳንዱ የሽርክና

2/ When two or more persons are practicing in partnership, the particulars referred to in sub-article (1) of this Article may be furnished in the name of the firm and any such

ማህበሩ አባል የዚህን አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ እንዳሟላ ተደርጎ ይቆጠራል።

፫/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ዓላማ “የቀድሞ የቤተሰብ ስም” የሚለው ሐረግ የሚከተሉትን አያካትትም፡-

ሀ) ጉዲፊቻን በተመለከተ ጉዲፊቻ ከመደረጉ በፊት የነበረውን የቤተሰብ ስም፤

ለ) ማንኛውንም ሰው በተመለከተ ዕድሜው ፲፰ ዓመት ከመሆኑ በፊት ወይም ከ፳ ዓመት በፊት ጀምሮ የተለወጠ ወይም ጥቅም ላይ ያልዋለ የቤተሰብ ስም፤ ወይም

ሐ) ያገባች የፈታች ወይም ባሏ የሞተባትን ሴት በተመለከተ ከማግባቷ በፊት የነበራትን የቤተሰብ ስም።

፳፬. የሂሳብ መግለጫና ሪፖርትን ስለመቆጣጠር

፩/ ቦርዱ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፰ መሠረት የቀረቡለት የሂሳብ መግለጫዎችና ሪፖርቶች ይህንን አዋጅ ጠብቀው የተዘጋጁ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የሂሳብ መግለጫዎችን እና ሪፖርቶቹን ሊመረምር ይችላል።

፪/ ቦርዱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሂሳብ መግለጫና ሪፖርት ሊመረምር፡-

ሀ) ከማንኛውም የሪፖርት አቅራቢው አካል የሰራ ኃላፊ ወይም ዳይሬክተር፤

ለ) የሪፖርት አቅራቢውን አካል የሂሳብ መግለጫና ሪፖርት ካዘጋጀ ሠራተኛ፤ ወይም

ሐ) የሪፖርት አቅራቢውን አካል የሂሳብ መግለጫና ሪፖርት አዲት የማድረግ ኃላፊነት ካለበት ፐብሊክ አዲተር፤ የተመሠከረለት አዲተር ወይም የአዲት ድርጅት፤

ተጨማሪ መረጃና ማብራሪያ ሲጠይቅ ይችላል።

፳፭. የአዲተሮችን ሥራ ጥራት ማረጋገጫ ምርመራ ስለማከናወን

፩) ቦርዱ ወይም ቦርዱ በጽሑፍ የሚወክለው የሌላ ሀገር የሂሳብ ሙያ ተቆጣጣሪ ድርጅት፤ አህጉራዊ ወይም ክፍለ አህጉራዊ የሂሳብ ሙያ ማህበር ወይም ሌላ አለም አቀፍ የሂሳብ ሙያ ማህበር የአዲተሮችን የሥራ ጥራት መመርመር ይችላል፤ ለዚህም ዓላማ፡-

communication shall be regarded as sufficient compliance by the individual partners of that firm with the provisions of sub-article (1) of this Article.

3/ For the purposes of sub-article (1) of this Article, the expression “any surname which he may have borne previously” may not include:

a) in the case of a person adopted as a child, his surname before his adoption;

b) in the case of any person, any surname previously borne by him which was changed or disused before he attained the age of 18 years or has been changed or disused for a period of not less than 20 years; or

c) in the case of a married or divorced woman or a widow, the surname borne by her before her marriage.

24. Monitoring of Financial Statements and Reports

1/ The Board may review the financial statements and reports filed with it pursuant to Article 8 of this Proclamation to determine whether the financial statements and reports are in compliance with this Proclamation.

2/ In reviewing the financial statement and report pursuant to sub-article (1) of this Article, the Board may seek further information or clarification from:

a) any officer or Director of the reporting entity;

b) any employee of the reporting entity responsible for preparing the financial statements and reports; or

c) the public auditor, certified auditor or audit firm responsible for the audit of the financial statements of the reporting entity.

25. Quality Assurance Review of Auditors

1/ The Board, or other country’s accountancy regulatory agency, regional or sub-regional accountancy body or any other international accountancy body, authorized by the Board in writing, may review the practice of a public auditor and for that purpose, is authorized to:

ሀ) በአዲተሩ፣ በሽሪኩ፣ በተቀጣሪው ወይም ከእርሱ ጋር የሥራ ግንኙነት ባለው ሰው ይዞታ ወይም ቁጥጥር ሥር ያለን ማንኛውንም አግባብነት ያለውን መዝገብ፣ የአዲት ሥራ ወረቀትና ማህደር፣ ሠነድና መዝገብ ለመመርመርና ፎቶ ኮፒውን መውሰድ፣ ወይም አጭር ማስታወሻ መያዝ ይችላል፤

ለ) ከአዲተሩ ወይም ከሽሪኩ ወይም ከተቀጣሪው ወይም ከእርሱ ጋር የሥራ ግንኙነት ካለው ሰው ማንኛውንም መረጃ ወይም ማብራሪያ ሊጠይቅ ይችላል።

፪/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ዓላማ ማንኛውም ፐብሊክ ኦዲተር ሽሪኩ፣ ተቀጣሪው ወይም ከእርሱ ጋር የሥራ ግንኙነት ያለው ማንኛውም ሰው በቦርዱ ወይም በርዱ በጽሑፍ በወከለው ሰው ሲጠየቅ በይዞታው ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለን ማንኛውንም አግባብነት ያለው መዝገብ፣ የአዲት ሥራ ወረቀት፣ ማህደር ወይም ሠነድ ማቅረብ አለበት።

a) inspect any relevant book, audit working papers and files, documents and records in possession, or under the control of the auditor, his partner, employee or associated persons and make copies of or take any abstract of or extract from any such book, documents and records; and

b) Seek information or clarification from the auditor, any partner, employee or person associated with the auditor.

2/ Any public auditor, his partner, employee or person associated with him shall, at the request of the Board or any person authorized by it in writing, produce any relevant book, audit working papers and files, documents or records in his possession or under his control for the purposes of sub-article (1) of this Article.

፳፮. ለሂሳብ ሙያ ማህበራት አክራሪቴሽን እና ዕውቅና ስለመስጠት

፩/ ቦርዱ እንደ ሂሳብ ሙያ ማህበር አክራሪቴሽን እንዲሠጠው ማመልከቻ ለሚያቀርብና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተዘረዘሩትን መሥፈርቶች ለሚያሟላ ማንኛውም ድርጅት ዕውቅና ይሰጣል።

፪/ ማንኛውም ድርጅት እንደ ሂሳብ ሙያ ማህበር አክራሪቴሽን ለማግኘት ለቦርዱ አጥጋቢ በሆነ አካሄድ፡-

ሀ) ቦርዱ የሚያወጣውን የሂሳብ እና አዲት ሙያ ዕድገት እና የአባላቱን የሙያ ብቃት መለኪያ መሥፈርት የሚያሟላ፤

ለ) ቦርዱ ተቀባይነት ያለው አባላቱ ተከታታይነት ባለው የሙያ ማህበራት ስልጠና መሳተፋቸውን የሚያረጋግጥበት ተገቢ ሥልት ያለው፤

ሐ) የአባላቱን ዲሲፕሊን መከታተልና መቆጣጠር የሚችልበት ዘዴ ያለው፤

መ) ቦርዱ በሚያወጣው ፎርም መሠረት አባላቱን መዝግቦ የሚይዝ፤ እና

ሠ) ቦርዱ በየጊዜው የሚያወጣቸውን ሌሎች መስፈርቶች የሚያሟላ፤ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

26. Accreditation and Recognition of Professional Accountancy Bodies

1/ The Board shall accredit as a professional accountancy body, an organization which files an application and meets the criteria established by it to obtain accreditation as set forth in sub-article (2) of this Article.

2/ To qualify for accreditation, a professional accountancy body shall demonstrate, to the satisfaction of the Board that:

a) it complies with the requirements for professional development and achievement and professional competence prescribed by the Board;

b) it has appropriate mechanisms for ensuring that its members participate in continuing professional development as recognized and prescribed by the Board;

c) it has mechanisms to monitor and ensure that its members are disciplined;

d) it keeps a register of its members in the form prescribed by the Board; and

e) it meets any other requirements prescribed by the Board from time to time.

፫/ ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር የተሰጠውን አክራሪቴሽን ይዞ መቀጠል እንዲችል ቦርዱ በሚወሰነው ጊዜ ቢያንስ በዓመት አንዴ ቦርዱን በሚያረካ አኳኃን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተዘረዘሩትን የአክራሪቴሽን መስፈርቶች አሟልቶ መገኘቱን ማሳየት አለበት።

፬/ ቦርዱ የሚያወጣቸውን መስፈርቶች ለሚያሟሉ በውጭ ሀገር ለተቋቋሙ የሂሳብ ሙያ ማህበራት ተቀባይነት ይሰጣል።

፮. የህዝብን ጥቅም ማስጠበቅ

፩/ ቦርዱ ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር፡-

- ሀ) የህዝብ ጥቅምን የመጠበቅ ግዴታዎቹን መወጣቱን፤
- ለ) ከፍተኛ የሙያ እና የሥራ አፈጻጸም ደረጃውን መጠበቅንና ማራመዱን፤ እና
- ሐ) የሂሳብ ሙያን ማሳደጉን እና በመመሥረቻ ደንቡና በዚህ አዋጅ የተደነገጉትን ሌሎች የህዝብ ጥቅም ዓላማዎችን ማሳካቱን፤

ማረጋገጥ አለበት።

፪/ ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር የሂሳብ ዓመቱ ባለቀ በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ፡-

- ሀ) የህዝብ ጥቅም የማስጠበቅ ግዴታውን በመወጣት ረገድ ያከናወናቸውን ተግባራት የሚገልጽ ዓመታዊ ሪፖርት፤ እና
- ለ) ቦርዱ ባወጣው መመሪያ ባስቀምጣቸው የክዋኔ መለኪያዎች መሠረት ያከናወነውን ሥራ አፈጻጸም ምርመራና ግምገማ ሪፖርት፤

ለቦርዱ ማቅረብ አለበት።

፫/ ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር፡-

- ሀ) ከፍተኛ የሙያ ደረጃ የመጠበቅ፤
- ለ) የሂሳብ ሙያን የማሳደግ፤ ወይም
- ሐ) ሌሎች በዚህ አዋጅ ወይም በመተዳደሪያ ደንቡ የተመለከቱትን የህዝብ ጥቅምን የመጠበቅ ግዴታዎችን እየተወጣ ካልሆነ ወይም ካልተወጣ፤

የሂሳብ ሙያ ማህበሩ ኃላፊነቱን በብቃት መወጣት የሚያስችለውን አሠራር እና ስነስርዓት መዘርጋቱን እስኪያረጋግጥ ድረስ ቦርዱ የ፱ ቀናት ማስጠንቀቂያ በመስጠት አክራሪቴሽኑን ሊያግድ ይችላል።

3/ To retain its accreditation, a professional accountancy body, at least once a year, at a time prescribed by the Board, shall satisfy the Board that it continues to comply with the requirements for accreditation as provided in sub-article (2) of this Article.

4/ The Board shall recognize professional accountancy bodies that are constituted outside Ethiopia in accordance with the criteria to be prescribed by it.

27. Public Interest Oversight

1/ The Board shall ensure that a professional accountancy body:

- a) fulfills its public interest obligations;
- b) maintains and promotes the highest standards of professional and business conduct; and
- c) develops the accountancy profession and accomplishes the other public interest objectives set forth in its constitution and under this Proclamation.

2/ Any professional accountancy body shall furnish to the Board within six months of the end of its financial year:

- a) an annual report of its activities regarding the fulfillment of its public interest obligations; and
- b) an assessment or review of its activities against the performance indicators set forth in the directives of the Board.

3/ If the Board finds that a professional accountancy body is not meeting, or has not met its public interest obligations to:

- a) maintain high professional standards;
- b) develop the accounting profession; or
- c) accomplish other public interest objectives set forth in this Proclamation or its constitution;

it shall, upon 30 days written notice, suspend the accreditation of the professional accountancy body until it is satisfied that the professional accountancy body has instituted practices and procedures that will enable it to successfully discharge its responsibilities.

፬/ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ “የህዝብ ጥቅምን የመጠበቅ ግዴታ” ማለት ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበርና አባላቱ ቦርዱ በየጊዜው በሚያወጣው መመሪያ በሚወሰነው አካሄድ ለደንበኞቻቸው ብቻ ሳይሆን ለህዝብ ጥቅም ሲባል የሚጠበቅባቸውን ተግባር በመወጣት ረገድ ያለባቸው ኃላፊነት ነው።

፳፰. አክራዲቴሽንን ስለመሰረዝ

፩/ ማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፯ ንዑስ አንቀጽ (፫) በተደነገገው መሠረት የዕገዳ ትዕዛዝ በተላለፈለት በ፴ ቀናት ውስጥ ለዕገዳው ምክንያት የሆኑ ጉድለቶችን ካላረመ ቦርዱ አክራዲቴሽንን ሊሰርዝ ይችላል።

፪/ ቦርዱ የሂሳብ ሙያ ማህበርን አክራዲቴሽን ለመሰረዝ ሲወስን፡-

ሀ) የሙያ ማህበሩ አክራዲቴሽን የሚሠረዝበትን ምክንያት በመግለጽ ዕውቅናው ሊሠረዝ እንደሆነ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ለሚመለከተው የሂሳብ ሙያ ማህበር ይሰጣል፤

ለ) ማህበሩ አክራዲቴሽን ሊሠረዝብኝ አይገባም የሚልባቸውን የመቃወሚያ ምክንያቶች እንዲያቀርብ ከ፳፩ ቀናት ያላነሰና ከ፴ ቀናት ያልበለጠ ጊዜ ይሰጠዋል።

፫/ ቦርዱ የሂሳብ ሙያ ማህበሩ አክራዲቴሽን መሠረዝ የህዝብ ጥቅምን፣ የሂሳብ አያያዝና አዲት ሙያን ወይም የማህበሩን አባላት ጥቅም በከፍተኛ ሁኔታ ይጎዳል ብሎ ካመነ ተገቢ ነው ብሎ የሚያምንበትን ቅድመ ሁኔታ በማስቀመጥ አክራዲቴሽን ሳይሰረዝ እንዲቆይ ሊወሰን ይችላል።

፬/ የማንኛውም የሂሳብ ሙያ ማህበር አክራዲቴሽን፡-

ሀ) ማህበሩ ህልውናውን ሲያጣ፤ ወይም

ለ) ተገቢውን ክፍያ በቦርዱ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ በሙሉ ወይም በከፊል ሳይከፍል ሲቀር፤ ወዲያውኑ ያበቃል።

4/ For the purpose of this Article, “public interest obligation” means the responsibility that a professional accountancy body and its members have to discharge in the interest not only of their principals but also in the interest of the public, as may be determined by the Board from time to time in its directives.

28. Cancellation of Accreditation

1/ The Board may cancel the accreditation of a professional accountancy body if that professional accountancy body fails to rectify, within 30 days of notice of the suspension given under sub-article (3) of Article 27 of this Proclamation, the deficiencies that resulted in the suspension.

2/ When deciding to cancel the accreditation of a professional accountancy body, the Board may:

a) give written notice of its intention to cancel the accreditation of the professional accountancy body concerned, stating the reasons for such cancellation; and

b) afford the professional accountancy body a period of not less than 21 days and not more than 30 days in which to submit its objection to the cancellation of its accreditation stating the reasons for its objection.

3/ If the Board considers that the cancellation of the accreditation of the professional accountancy body would critically affect the interests of the public, the accounting and auditing profession or the members of the professional accountancy body, it may extend the accreditation on such conditions as it considers appropriate.

4/ The accreditation of a professional accountancy body shall lapse automatically if it:

a) ceases to exist; or

b) fails to pay the prescribed fee or portion thereof within such period as may be prescribed by the Board.

ክፍል ስድስት

የአዲተሮች አሰራር ደረጃዎች

፳፱. የአዲተሮች ሪፖርትና አስተያየት

፩/ ለማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል እንደፕብሊክ አዲተር ወይም እንደተመሰከረለት አዲተር በመሆን የሚሠራ ማንኛውም ሰው፡-

- ሀ) የአዲት ሥራውን ከማናቸውም ዓይነት ተጽእኖ ነጻ ሆኖ ካላከናወነ፤
- ለ) የሪፖርት አቅራቢውን የሥራ እንቅስቃሴ እና የሂሳብ አመዘጋገብ እንዲሁም ሃብት እና ዕዳ በትክክልና በተሟላ ሁኔታ የሚያሳይ ተገቢ የሆነ የሂሳብ መዝገብ ከሌለ፤
- ሐ) ሥራውን በአግባቡ እንዲያከናውን ያስፈልጋል ብሎ የሚያምንበት ማንኛውንም መረጃ፣ ደረሰኞች እና ሌሎች ሰነዶች ካላገኘ፤
- መ) አዲትን በሚመለከት ሪፖርት አቅራቢው አካል የሚተዳደርበት ሕግ የሚያዘውን በሙሉ ካልጠበቀ፤
- ሠ) እንደ ሪፖርት አቅራቢው አካል የሥራ ባህሪ ተገቢውን ዘዴ በመጠቀም በሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መግለጫ እና አባሪዎች ላይ የሚታየው ፋይዳ ያለው ንብረትና ዕዳ በእርግጥም ስለመኖሩ ካላረጋገጠ፤
- ረ) እንደ ሪፖርት አቅራቢው አካል የሥራ ባህሪ የሚቻለውን ያህል የአዲት ሥራ አከናውኖ የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መግለጫና አባሪዎች እውነተኛና ትክክለኛ መሆናቸውን ካላረጋገጠ፤ እና
- ሰ) ባረጋገጠበት፣ ሪፖርቱን ባቀረበበት ወይም አስተያየቱን በሰጠበት ዕለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩ የተመለከተው ጉልህ ጥፋት ተገቢ ነው ብሎ በሚያምንበት መልኩ መስተካከሉን ካላረጋገጠ፤

PART SIX

STANDARDS OF PRACTICE FOR AUDITORS

29. Auditors' Report and Opinion

- 1/ Any person acting in the capacity of certified or public auditor to any reporting entity shall not, certify or report or express an opinion to the effect that any financial statements, including any annexure thereto, which relates to such reporting entity, presents fairly, or gives a true and fair view of, or reflects correctly the affairs of such reporting entity and the results of its operations, or the matters dealt with in such financial statement or annexure, as the circumstances may require, unless:
- a) he has carried out such audit free of any restrictions whatsoever;
 - b) he has proper accounting records in connection with the reporting entity in question, so as to reflect and explain all its transactions and record all its assets and liabilities correctly and adequately;
 - c) he has obtained all information, vouchers and other documents which in his opinion were necessary for the proper performance of his duties;
 - d) he has, in the case of a reporting entity regulated by any law, complied with all the requirements of that law relating to the audit of that reporting entity;
 - e) he has by means of such methods as are reasonably appropriate having regard to the nature of the reporting entity in question satisfied himself of the existence of material assets and liabilities shown on such financial statements or annexure;
 - f) he is satisfied, as far as is reasonably practicable having regard to the nature of the reporting entity in question and of the audit carried out by him, as to the fairness or the truth or the correctness, as the case may be, of such financial statements or annexure;
 - g) any matter referred to in Article 31 of this Proclamation had at the date on which he so certified or reported or expressed such opinion, been adjusted to his satisfaction.

በስተቀር ከሪፖርት አቅራቢው አካል ጋር የሚገናኝ ማንኛውም የሂሳብ መግለጫና አባሪ ሁኔታው እንደሚጠይቀው የሪፖርት አቅራቢውን አካል የሥራ እንቅስቃሴ፣ የሥራውን ውጤትና በዚህ የሂሳብ መግለጫና አባሪ የተመለከቱትን ጉዳዮች ትክክለኛነት፣ ያሳያል፣ አጥጋቢ ነው ወይም በትክክል ያመለክታል ብሎ ማረጋገጫ መስጠት ወይም ሪፖርት ማድረግ ወይም አስተያየት መስጠት የለበትም።

፪/ የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ኦዲተር የሪፖርት አቅራቢው አካል በሚያቀርበው ዓመታዊ ሪፖርት እራሱን ወይም ኃላፊዎቹንና ዳይሬክተሩን በሚመለከት በሕግ መሠረት እንዲገልጽ ከሚጠበቅበት ማንኛውም መረጃ ጋር በተያያዘ በሪፖርቱ የገለጸው ከሕግ ጋር የተጣጣመ መሆኑን በማረጋገጥ ሪፖርት ማድረግ አለበት።

አስተያየት ስለሚሰጥበት ጊዜ

፩/ ማንኛውም የተመለከረለት ኦዲተር ወይም ፐብሊክ ኦዲተር በኦዲተርነቱ ያከናወነውን ማንኛውንም ሥራ በሚመለከት የሚሰጠው ማረጋገጫ፣ የሚያቀርበው ሪፖርት ወይም የሚገልጸው አስተያየት ሥራውን ካጠናቀቀበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር አራት ወር ጊዜ ውስጥ መቅረብ አለበት።

፪/ ኦዲተሩ ያከናወነውን ሥራ በሚመለከት ጉድለት የሌለበት ማረጋገጫ፣ ሪፖርት ወይም አስተያየት መስጠት፣ ማቅረብ ወይም መግለጽ ካልቻለ ጉድለት ያለበትን ማረጋገጫ፣ ሪፖርት ወይም አስተያየት ከነምክንያቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተገለጸው ጊዜ ውስጥ መስጠት፣ ማቅረብ ወይም መግለጽ ያለበት ሆኖ አስፈላጊ ነው ብሎ ካመነ ጉድለት የሌለበት ማረጋገጫ፣ ሪፖርት ወይም አስተያየት መስጠት፣ ማቅረብ ወይም መግለጽ ያልቻለበትን ማናቸውንም ምክንያት በዚህ ማረጋገጫ ሪፖርት ወይም አስተያየት ውስጥ ማካተት ይችላል።

፮. ጉልህ ጥፋት

፩/ ለማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል የተመለከረለት ኦዲተር ወይም ፐብሊክ ኦዲተር በመሆን የሚሰራ ሰው በሥራው ሂደት ጉልህ ጥፋት መፈጸሙን ሲያረጋግጥ ወይም መፈጸሙን እንዲያምን የሚያደርግ ምክንያት ሲኖረው በአፋጣኝ፡-

ሀ) የተፈጸመውን ጉልህ ጥፋት በዝርዝር በመግለጽ ለሪፖርት አቅራቢው አካል ኃላፊዎች እና ለሁሉም የቦርድ አባላት በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት፤

2/ Where the annual report of a reporting public entity discloses the extent of compliance with any regulatory requirements to which the entity or its officers and Directors are subject, the auditor shall report whether the disclosure is consistent with such regulatory requirements.

30. Period of Time for Giving Opinion

1/ Any certificate required to be given or report to be made or opinion to be expressed by a certified auditor or public auditor in his capacity as certified auditor or public auditor in pursuance of any assignment carried out by him, shall be given or made or expressed within a period of four months from the date on which the assignment was completed.

2/ If such certified auditor or public auditor is unable to give an unqualified certificate or make an unqualified report or express an unqualified opinion, he shall, within the time period stated in sub-article (1) of this Article, give that certificate or make that report or express that opinion subject to such qualifications as he may deem necessary, and may if he considers it advisable, endorse on that certificate, report or opinion the reason for any such qualification.

31. Material Irregularity

1/ If any person acting in the capacity of a certified auditor or public auditor to any reporting entity is satisfied or has reason to believe that in the conduct of the affairs of such reporting entity a material irregularity has taken place, he shall without delay:

a) notify, in writing, the officers and all the members of the Board of the reporting entity of the irregularity, by giving particulars of the irregularity; and

ለ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊደል ተራ (ሀ) የተመለከቱትን ሰዎች በጋራም ሆነ በተናጠል ማሰታወቂያው እንደደረሰባቸው በጽሑፍ እንዲያረጋግጡና አስፈላጊ መሰሎ የታየውን እርምጃ እንዲወስዱ መጠየቅ አለበት።

፪/ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ “ጉልህ ጥፋት” ማለት ማንኛውንም ሪፖርት አቅራቢ አካል በማስተዳደር ወይም በመቆጣጠር ሂደት ሕግን በመተላለፍ በማድረግ ወይም ባለማድረግ በማንኛውም ሰው የተፈጸመ የማጭበርበር ወይም የስርቆት ተግባር፣ ወይም በሪፖርት አቅራቢው አካል፣ በሽሪኩ፣ ባለአክሲዮን ወይም አበዳሪ ወይም በሪፖርት አቅራቢው አካል ላይ የገንዘብ ጥቅም ባለው ሌላ ማንኛውም ሰው የተጣለን እምነት የማጉደል ተግባር፣ ወይም የሪፖርት አቅራቢውን አካል፣ የሥራውን አካሄድ ወይም አመራር በሚመለከት በማንኛውም ሕግ እንደ እምነት ማጉደል የሚቆጠር በሪፖርት አቅራቢው አካል ወይም በባለአክሲዮኖቹ ወይም በሽሪኮች ወይም አበዳሪዎች ወይም በሪፖርት አቅራቢው አካል ላይ የገንዘብ ጥቅም ባለው ሌላ ማንኛውም ሰው ላይ ጉልህ የገንዘብ ኪሳራ ያስከተለ ወይም ሊያስከትል የሚችል ተግባር ነው።

፫/ የተመለከረለት አዲተር ወይም ፐብሊክ አዲተር ባገኘው መረጃ መሠረት ጉልህ ጥፋት አለመፈጸሙን ወይም በመፈጸም ላይ አለመሆኑን ወይም የሪፖርት አቅራቢው አካል የስራ ኃላፊዎች ወይም የቦርዱ አባላት ጉልህ ጥፋቱን ለማረም አስፈላጊውን የማስተካከያ እርምጃ መውሰዳቸውን ካላረጋገጠ በስተቀር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩(ሀ) መሠረት የሰጠው ማስታወቂያ በተላከ በ፴ ቀናት ውስጥ ስለተፈጸመው ጉልህ ጥፋት አስፈላጊ ነው ብሎ ከሚያምንበት ተጨማሪ መረጃ ጋር ለቦርዱ ማሳወቅ አለበት።

፬/ ቦርዱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት የቀረበለትን ማንኛውንም መረጃ ለፍትህ ሚኒስቴር ወይም አግባብነት ላለው ሌላ ማንኛውም የመንግሥት ባለሥልጣን፣ ለሪፖርት አቅራቢው አካል ሽሪኮች፣ ባለአክሲዮኖች፣ አበዳሪዎች ወይም በሪፖርት አቅራቢው አካል ላይ የገንዘብ ጥቅም ላለው ሌላ ማንኛውም ሰው ሊገልጽ ይችላል።

፭/ ማንኛውም አዲተር ጉልህ ጥፋት መፈጸሙን ወይም እየተፈጸመ መሆኑን ለማረጋገጥ አስፈላጊ መሰሎ የታየውን ምርመራ ሊያደርግ ይችላል።

b) request every person referred to in paragraph (a) of this sub-article, either individually or collectively, to acknowledge receipt, in writing, of the notice and to take such actions as he may deem necessary.

2/ For the purpose of this Article “material irregularity” means any unlawful act or omission by any person in the conduct of the management or control of a reporting entity, which is fraudulent or amounts to theft, or represents a material breach of any fiduciary duty owed by such person to the reporting entity itself or any partner, shareholder or creditor of the reporting entity or any person having financial interest in that reporting entity, or under any law applying to the reporting entity or the conduct or management thereof, which has caused or is likely to cause material financial loss to the reporting entity or to any partner, shareholder or creditor of the reporting entity or any person having financial interest in that reporting entity.

3/ The certified auditor or public auditor shall, within 30 days of the issuance of notice referred to in sub-article 1(a) of this Article, notify the Board of the material irregularity together with such other information as he deems fit, unless he is satisfied by information received that no such irregularity has taken place or is taking place or that the officers or the members of the Board of the reporting entity referred to in sub-article (1) of this Article, have taken adequate steps to remedy the irregularity.

4/ The Board may disclose to the Ministry of Justice or any public officer or any partner, shareholder, creditor or any other person having financial interest in the reporting entity concerned, any information supplied to it pursuant to sub-article (3) of this Article.

5/ For the purpose of determining whether any irregularity has taken place or is taking place, any auditor may carry out such investigations as he may deem fit.

፴፪. ከመከሰር በፊት የተገኘ ጉልህ ጥፋት

አንድ የሪፖርት አቅራቢ አካል የመሸጋገሪያ ወይም የመጨረሻ የመክሰር ወይም የሂሳብ ማጣራት ሂደት ውስጥ ከመግባቱ በፊት የዚህ ሪፖርት አቅራቢ አካል ኦዲተር በመሆን የሚሠራ የተመሠከረለት ኦዲተር ወይም ፐብሊክ ኦዲተር፡-

፩/ የሪፖርት አቅራቢው አካል ከሰራተኛው በተባለበት ወይም በተዘጋበት ዕለት ወይም ከዚያ በፊት በሪፖርት አቅራቢው አካል የሥራ ሂደት ጉልህ ጥፋት መፈጸሙን ወይም በመፈጸም ላይ መሆኑን፤ ወይም

፪/ ተፈጽሟል ወይም እየተፈጸመ ነው ብሎ ማመን የሚያስችል ምክንያት ሲኖረው ይህ ጉልህ ጥፋት በሪፖርት አቅራቢው አካል ወይም በሽሪኮቹ፣ በባለአክሲዮኖች፣ በአባላቶች ወይም በሪፖርት አቅራቢው አካል ላይ የገንዘብ ጥቅም ባለው ሌላ ማንኛውም ሰው ላይ ከፍተኛ የገንዘብ ኪሣራ ያስከተለ ወይም ሊያስከትል የሚችል መሆኑን፤ ወይም

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩ ንዑስ አንቀጽ ፩ (ለ) በተደነገገው መሰረት ሪፖርት አቅራቢው አካል ከሥራው በተባለበት ወይም ከተዘጋበት ዕለት በፊት ስለ ጥፋቱ ሪፖርት ያላቀረበ መሆኑን፤

ካረጋገጠ ስለ ጥፋቱ በዝርዝር በመግለጽ ወዲያውኑ እንደ ጊዜያዊ ባለአደራ ወይም እንደ ባለአደራ ወይም እንደ ጊዜያዊ ሂሳብ አጣሪ ወይም የሂሳብ አጣሪ በመሆን ለተሾመው ሰው ሪፖርት ማቅረብ እና የዚህን ሪፖርት ቅጅ ለሪፖርት አቅራቢ አካል ኃላፊ እና ለቦርዱ መላክ አለበት።

፴፫. ስለኦዲተር ነጻነት

፩/ ማንኛውም የተመሠከረለት ኦዲተር ወይም ፐብሊክ ኦዲተር ሥራውን ሲያከናውን፡-

ሀ) ቦርዱ ወይም ኢንስቲትዩቱ የሚያወጣውን የስነ ምግባር ደንብ የሚፃረር ማንኛውንም ተግባር መፈጸም፤ ወይም

ለ) እንደ ኦዲተር በዕይታም ሆነ በአዕምሮ ነፃነቱን በሚጎዳ ማንኛውም ተግባር ላይ መሳተፍ፤ የለበትም።

፪/ ማንኛውም የተመሠከረለት ኦዲተር፣ ፐብሊክ ኦዲተር ወይም ሽሪኩ ወይም እሱ የቀጠረው ማንኛውም ሰው ወይም በእርሱ ቅርብ ክትትል ወይም ቁጥጥር ሥር የሚሠራ ማንኛውም ሰው ለአንድ ሪፖርት አቅራቢ አካል የሂሳብ አመዘጋገብና አያያዝ ሃላፊ ከሆነ፣ ከተመዘገበው ሂሳብ በመነሣት የሂሳብ መዝጊያ ምዝገባ

32. Material Irregularity Prior to Bankruptcy

If any person who was acting in the capacity of certified auditor or public auditor regarding any reporting entity immediately prior to its bankruptcy or liquidation, whether provisional or final, is satisfied or has reason to believe that:

1/ at or before the date of the bankruptcy or liquidation, as the case may be, a material irregularity in the conduct of the affairs of such reporting entity was taking place or had taken place, or

2/ When such material irregularity had caused or was likely to cause Financial loss to the reporting entity or its partners, shareholders, creditors or to any person who has a pecuniary interest in the reporting entity; or

3/ when he did not comply with the provisions of sub-article 1 (b) of Article 31 of this Proclamation in respect of such irregularity before the said date;

He shall forthwith dispatch a report in writing giving particulars of such irregularity, to the person appointed as trustee or provisional trustee or as liquidator or provisional liquidator, as the case may be, of such reporting entity and at the same time supply copies of such report to the person in charge of such reporting entity and to the Board.

33. Independence of Auditor

1/ A public auditor or certified auditor shall carry out his functions in full independence and shall not:

a) act in any manner contrary to any code of professional conduct and ethics adopted by the Board or the Institute; or

b) engage in any activity that is likely to impair his professional independence as an auditor whether independence in appearance or independence of mind.

2/ If any certified auditor or public auditor or his partner or any person employed by him or any person working under his supervision and control or under the supervision and control of his partner was responsible for keeping the books, records or accounts of any reporting entity, except to the extent of making closing entries or assisting with

ከማከናወን፣ በሂሳብ ማስተካከያ ምዝገባ ከመርዳት ወይም የሂሳብና ዕዳ መግለጫዎች፣ የሌሎች ሂሳቦች መግለጫዎች ወይም ሌሎች የሂሳብ ሰነዶች ከማዘጋጀት በስተቀር ከሪፖርት አቅራቢው አካል ሥራና የገንዘብ እንቅስቃሴ ጋር በተገናኘ ማረጋገጫ ሲሰጥ ወይም ሪፖርት ሲያቀርብ የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መዝገብና የሂሳብ አያያዝ በራሱ ወይም በሽሪኩ ቅርብ ክትትልና ቁጥጥር ሥር በሚሠራ ሰው ሃላፊነት መከናወኑን ማመልከት አለበት።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው ማንኛውም ሰው በአንድ ጊዜ ለአንድ ሪፖርት አቅራቢ አካል እንደ ሂሳብ ባለሙያና እንደ አዲተር ሆኖ መሥራት የሚፈቀድለት ተደርጎ መተርጎም የለበትም።

፬/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገውን የሚተላለፍ ማንኛውም ፐብሊክ አዲተር በቦርዱ የዲሲፕሊን ችሎት ክስ ቀርቦበት በዚህ አዋጅ ክፍል ሰባት ድንጋጌዎች መሠረት የዲሲፕሊን እርምጃ ይወሰድበታል።

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገውን የሚተላለፍ ማንኛውም የተመሰከረለት አዲተር፣ በኢንስቲትዩቱ የዲሲፕሊን ችሎት ክስ ቀርቦበት በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው የኢንስቲትዩቱ ማቋቋሚያ ደንብ አግባብነት ባላቸው ድንጋጌዎች መሰረት የዲሲፕሊን እርምጃ ይወሰድበታል።

፮/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ዓላማ፡-

ሀ) “የአእምሮ ነጻነት” ማለት አንድ አዲተር ታማኝ፣ ገለልተኛና ጥንቁቅ ሆኖ መሥራት የሚያስችለውን ሙያዊ አቋም ከሚሸረሸር ተጽእኖ ነጻ ሆኖ አስተያየት መስጠት የሚያስችለው የአእምሮ ሁኔታ ነው።

ለ) “የአይታ ነጻነት” ማለት አንድ አውቀቱ ያለውና ምክንያታዊ የሆነ ታዛቢ የአንድ አዲት ድርጅት ወይም የአዲት ቡድን አባል ታማኝነት፣ ገለልተኝነትና ጥንቃቄ ተሸርሽሯል ብሎ እንዲ ያምን ምክንያት የሚሆን ማንኛውንም ጥርጣሬ የሚጋብዝ ሁኔታ ወይም ድርጊት ማስወገድ ነው።

፴. አዲተርን ስለሚያጋጥም የጥቅም ግጭት

ማንኛውም አዲተር ወይም የአዲት ድርጅት በአዲተርነት ከሚያገለግለው ሪፖርት አቅራቢ አካል ጋር የጥቅም ግጭት ሊኖረኝ ይችላል ወይም የሙያ ነፃነቴን የሚያሳጣ ሁኔታ አለ ብሎ ሲያምን የሪፖርት አቅራቢ አካሉን ሂሳብ ከመመርመር ራሱን ማግለል አለበት።

any adjusting entries or framing any balance sheet, accounts, statement or other document from existing records, such certified auditor or public auditor shall in certifying or reporting on anything in connection with the business or financial affairs of such reporting entity, indicate that he or his partner or a person working under his supervision and control or under the supervision and control of his partner, as the case may be, was responsible for keeping such books, records or accounts.

3/ Nothing in sub-article (2) of this Article shall be construed to permit to any person to act as an accountant and as an auditor at the same time to the same reporting entity.

4/ A public auditor who contravenes any requirement set forth in sub-article (1) of this Article shall be subject to the disciplinary proceedings of the Board and be liable to be sanctioned by the Board in accordance with the provisions of Part Seven of this Proclamation.

5/ A certified auditor who contravenes any requirement set forth in sub-article (1) of this Article shall be subject to the disciplinary proceedings of the Institute and be liable to be sanctioned by the Institute in accordance with the relevant provisions of the regulation establishing the institute to be issued pursuant to this Proclamation.

6/ For the purpose of sub-article (1) of this Article:

a) “independence of mind” means the state of mind that permits the provision of an opinion without being affected by influences that compromise professional judgment, allowing an individual to act with integrity, and exercise objectivity and professional skepticism;

b) “independence in appearance” means the avoidance of any fact or circumstance creating on an informed and reasonable observer the impression that the integrity, objectivity or professional skepticism of a firm or member of an audit team has been compromised.

34. Conflict of Interest of Auditors

Where an auditor whether an individual or a firm considers that it may have a conflict of interest or lack professional independence in relation to a reporting entity for which such auditor has been engaged as such, shall withdraw from auditing that reporting entity.

፴፮. በኢዲተርች ስለሚፈጸም የሙያ ጥፋት

፩/ በዚህ አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው ደንብ መሰረት ፐብሊክ ኦዲተር ወይም የተመሰከረለት ኦዲተር በመሆን የተመዘገበ ማንኛውም ሰው፡-

- ሀ) እንደ ፐብሊክ ኦዲተር ወይም እንደተመሰከረለት ኦዲተር ለአንድ ሪፖርት አቅራቢ አካል ያለበትን ግዴታ በሚጠበቅበት ጥንቃቄና የሙያ ብቃት መወጣት ሳይችል ቢቀር፤ ወይም
- ለ) በዚህ አዋጅ መሠረት ለቦርዱ በቀረበ መነሻ የሚሆን ማስረጃ ላይ በመመስረት በሥራው ቸልተኛ ሆኗል ብሎ ማመን የሚያስችል በቂ ምክንያት ሲኖር፤

ሙያውን በሚገባ ጥንቃቄና ብቃት መወጣት ባልቻለበት ወይም ቸልተኛ በሆነበት ጉዳይ በወንጀል ተጠያቂ ወይም የተከሰሰ ወይም ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ ቢሆንም ባይሆንም ቦርዱ በዚህ አዋጅ በክፍል ሰባት መሠረት ጉዳዩን ሊመረምር፤ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው ደንብ መሰረት እንዲመረመር ለኢንስቲትዩቱ ሊመራ ይችላል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርዱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የቀረበለት ማስረጃ አጥጋቢ ሆኖ ካገኘው በዚህ ሰው ላይ በዚህ አዋጅ ክፍል ሰባት የተመለከተውን ስነ ሥርዓት በመከተል በዚህ አዋጅ መሠረት ተፈጻሚ የሚሆነውን ተገቢውን ቅጣት ሊወስንበት ይችላል።

፫/ አስተያየቱን የገለጸው ወይም ማረጋገጫውን የሰጠው ወይም ሪፖርቱን ወይም መግለጫውን ያዘጋጀው ወይም መግለጫውን፣ ሂሳቡን ወይም ሰነዱን ያረጋገጠው ከቅን ልቦና ተቃራኒ በሆነ ሃሳብ፣ በቸልተኝነት ወይም ለማጭበርበር በማለብ መሆኑ ካልተረጋገጠ በስተቀር፣ በዚህ አዋጅ መሠረት ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው ደንብ መሰረት ፐብሊክ ኦዲተር ወይም የተመሰከረለት ኦዲተር በመሆን የተመዘገበ ማንኛውም ሰው መደበኛ ሥራውን ሲያከናውን በገለጸው አስተያየት ወይም በሰጠው ማረጋገጫ ወይም ባዘጋጀው ሪፖርት ወይም መግለጫ፣ ወይም ባረጋገጠው መግለጫ፣ ሂሳብ ወይም ሰነድ ምክንያት ሊከሰስ አይችልም።

35. Professional Misconduct by Auditors

1/ If a person who has been registered as public auditor or certified auditor under the provisions of this Proclamation or the regulation issued hereunder:

- a) fails to perform any duties devolving upon him in the capacity of a public auditor or certified auditor to any reporting entity with such a degree of care and skill as is reasonably expected of him; or
- b) is on the basis of prima facie evidence presented to the Board or the Institute, pursuant to the provisions of this Proclamation or the regulations issued hereunder, is negligent in the performance of such duties;

the Board may, whether or not such public auditor or certified auditor is liable to be or has been criminally charged or has been convicted in respect of such failure or negligence, commence its own inquiry into the circumstances pursuant to the procedures of Part Seven of this Proclamation or cause the Institute to enquire in the circumstances pursuant to the regulation issued hereunder.

2/ Subject to sub-article (3) of this Article, if the evidence presented to the Board pursuant to sub-article (1) of this Article proves such failure or negligence to its satisfaction, the Board may, pursuant to the procedures set forth in Part Seven of this Proclamation impose upon that person any of the penalties prescribed in this Proclamation as applicable.

3/ No action may be instituted against any person registered as a public auditor or certified auditor under this Proclamation or the regulation issued hereunder in respect of any opinion expressed or certificate given or report or statement made or statement, account or document certified by him in the ordinary course of his duties, unless it is proved that such opinion was expressed or such certificate was given or such report or statement was made or such statement, account or document was certified maliciously, negligently or with fraudulent intent.

ክፍል ሰባት
ሕግ ማስከበር

PART SEVEN
ENFORCEMENT

፴፯. የመመርመር ሥልጣን

36. Authority to Investigate

፩/ ቦርዱ ተገቢው የሙያ ብቃት ያላቸው ሰዎች እርሱን በመወከል የሚከተሉትን ጉዳዮች በሚመለከት የምርመራ ሥራ እንዲያከናውኑ ሊፈቅድ ይችላል፡-

1/ The Board may authorize persons possessing the necessary professional competence to conduct investigation on behalf of the Board in respect of the following matters:

- ሀ) በፐብሊክ ኦዲተር ላይ የሚቀርብን ማንኛውንም የእምነት ማጉደል ተግባር፣ የቸልተኝነት፣ የሙያ ስነምግባር ጥፋት ወይም የማንኛውንም ተነቃፊ ተግባር ቅሬታን፤
- ለ) በፐብሊክ ኦዲተር የሚፈጸምን የሙያ ስነምግባር መተላለፍን፤
- ሐ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፩ መሠረት ቦርዱ እንዲያ ወቀው የተደረገ ማንኛውንም ጉልህ ጥሰትን፤
- መ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፭ መሠረት ማቅረብ የሚገባን ማንኛውንም ሪፖርት ወይም ሰነድ አለማቅረብን፤
- ሠ) ፐብሊክ ኦዲተር ሆኖ እንዲቀጥል የሚያስች ለውን ብቃት ይዞ መቆየት አለመቻልን፤
- ረ) ማንኛውንም ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡ ደንቦችን ወይም መመሪያዎችን የመተላለፍ ተግባርን፡፡

- a) any complaint of dishonest practice, negligence, professional misconduct, or malpractice made against a public auditor;
- b) any breach of the Code of Professional Conduct by a public auditor;
- c) any material irregularity notified to it pursuant to Article 31 of this proclamation.
- d) any failure to provide reports or documents required by Article 25 of this Proclamation;
- e) any failure of a public auditor to maintain the necessary qualifications for a license; or
- f) any other violation of this Proclamation, or regulations directives issued hereunder.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተዘረዘሩትን ጉዳዮች በሚመለከት ቦርዱ እራሱ ምርመራ የሚያካሂድ ከሆነ የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ወይም እርሱ የሚወክለው ሰው መርማሪውን ይሾማል፡፡

2/ If investigation in respect of matters specified in sub-article (1) of this Article is conducted by the Board itself, the Chief Executive Officer of the Board or any person authorized by him shall assign the investigating officer.

፫/ የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ለተመርማሪው ኦዲተር ወይም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ስለቀረበበት ቅሬታ ይዘት ማሳወቅ አለበት፡፡

3/ The Chief Executive Officer of the Board shall notify the nature of the complaint to the auditor or public interest entity under investigation.

፬/ መርማሪ ሹሙ ማንኛውንም ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡ ደንቦች ወይም መመሪያዎች ተጥሰዋል በሚል የሚቀርብን ቅሬታ፣ ያልተገባ ተግባር ክስ ወይም ሌላ ማንኛውም ክስ ለመመርመር የሚከተሉትን ሊያደርግ ይችላል፡-

4/ For the purpose of investigating any allegation, complaint or charge of misconduct which violates this Proclamation or the regulations or directives issued hereunder, the investigating officer may:

- ሀ) ክሱ ወይም ቅሬታው በቀረበበት የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ወይም በቀድሞው ወይም በአሁኑ ፐብሊክ ኦዲተር ወይም የህዝብ ጥቅም ባለበት አካል ኃላፊዎች ወይም በኦዲተሩ ሽሪክ፣ ሠራተኛ ወይም ከኦዲተሩ ጋር የሥራ ግንኙነት ባላቸው ሰዎች እጅ ወይም ቁጥጥር ስር የሚገኝን መዝገብ፣ ሰነድ ወይም መረጃ መመርመር ወይም እንዲቀርብለት መጠየቅ፤

- a) inspect or require the production of any book, document or thing in the possession of or under the control of a public interest entity, or current or former public auditor against whom the allegation, complaint or charge has been made, or in the possession of or under the control of officers of the public interest entity the partner or employee of the public auditor or persons associated with such auditor;

ለ) የዚህ ዓይነቱን መዝገብ፣ ሰነድ ወይም መረጃ ይዞ ማቆየት ወይም ቅጂውን ማስቀረት እና በቀረበው ቅሬታ ወይም ክስ ላይ ለሚከናወን ምርመራ ወይም ስሜ በማስረጃነት መጠቀም፤

ሐ) ለቀረበው ክስ ወይም ቅሬታ መሠረት ስለሆነው ድርጊት መረጃ ያለውን ማንኛውንም ሰው መጠየቅ፤ እና

መ) ለማንኛውም የመንግስት መሥሪያ ቤት የቀረበን የሂሳብ መግለጫና ሪፖርት ማየት።

፮/ ማንኛውም ሰው የተጠየቀውን ጥያቄ መመለስ ወይም ማስረጃ መስጠት ሊያስወነጅለኝ ይችላል ብሎ የሚያምን ከሆነ ጥያቄውን ያለመመለስ ወይም የተጠየቀውን ማስረጃ አለመስጠት ይችላል።

፯/ ሕጉ መረጃ ይፋ እንዲሆን በሚያዘው መሠረት ካልሆነ በስተቀር በዚህ አንቀጽ የተመለከቱት ድንጋጌዎች ፐብሊክ ኦዲተር ወይም ሽሪኩ ወይም ሠራተኛው ወይም ከኦዲተር ጋር የሥራ ግንኙነት ያለው ሰው፣ የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ወይም የእርሱ ኃላፊዎች የሚከተሉትን መረጃዎች የያዘ መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማንኛውንም መረጃ እንዲያቀርቡ የሚያስገድድ ተደርጎ መወሰድ የለበትም፡-

ሀ) በንግድ ሕጉ ወይም በሥራ ላይ ባለ ሌላ ሕግ ምስጢራዊነቱ የተጠበቀ ማንኛውንም መረጃ፤ እና

ለ) አንድ ሰው እንደ ሕግ ባለሙያነቱ የተቀበለው ወይም የተሰጠው ጥበቃ የሚደረግለት መረጃ።

b) retain any such book, document or thing or make copies thereof, and use in evidence in any investigation or hearing concerning the allegation, complaint or charge of misconduct;

c) question any person who may have information relating to the events that form the basis of the allegation, complaint or charge; and

d) review any financial statement and report filed with any government department or authority.

5/ A person may refuse to answer a question put to him or refuse to furnish any information, document, record or book, where the answer to the question or the production of the document, record or book might, in his opinion, tend to incriminate him.

6/ Nothing in this Article shall be construed to compel the production by the auditor, his partner, employee or associated persons, the public interest entity or its officers of any book, document, record or any other material containing:

a) any information which is confidential under the Commercial code or any other law in force; and

b) privileged communication by or to a legal practitioner in that capacity;

except in so far as the disclosure of the information is made in accordance with the law.

፳፯. የሕግ መተላለፍን በተመለከተ ለሰርዱ ስለሚቀርብ ሪፖርት

37. Report of Possible Violations to the Board

በሌላ ሕግ የተመለከተ ድንጋጌ ቢኖርም የማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ተቆጣጣሪ የሆነ የመንግስት መሥሪያ ቤት ኃላፊ ይህንን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ ወይም መመሪያ የሚጥስ ተግባር በቀድሞው ወይም በሥራ ላይ ባለው ፐብሊክ ኦዲተር ተፈጽሟል ብሎ እንዲያምን የሚያስችል ግልጽ ማስረጃ ሲኖር ድርጊቱ እንዲመረመር ይህንኑ ለሰርዱ ማሳወቅ አለበት።

Notwithstanding the provisions of any other law, whenever it appears to an official of any governmental agency regulating any public interest entity that there is prima facie proof of conduct on the part of a current or former public auditor which violated or violates this Proclamation or the regulation or the directive issued hereunder, such official shall report such conduct to the Board for investigation.

፳፰. ክስ ስለመመስረት

38. Initiation of Proceedings

፩/ መርማሪ ሹሙ ይህንን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ ወይም መመሪያ የሚጥስ ተግባር ተፈጽሟል ብሎ ሲያምን ጥሰቱን በፈጸመው ፐብሊክ ኦዲተር፣ የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል

1/ If it appears to the investigating officer that a violation of this Proclamation or the regulations or the directives issued hereunder, has occurred, the investigating officer may recommend to the Chief

ወይም ሌላ ማንኛውም ሰው ላይ ክስ እንዲመሰረት ለቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ የውሳኔ ሃሳብ ሊያቀርብ ይችላል።

፪/ የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ በራሱ ተነሳሽነት ወይም ከመርማሪ ሹሙ በሚቀርብለት የውሳኔ ሃሳብ መሠረት ክስ ሊመሰርት ይችላል።

፫/ የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ክስ ለመመስረት ከወሰነ በምርመራ ሂደት ውስጥ ተሳታፊ ያልነበሩ ከመካከላቸው አንዱ የሕግ ባለሙያ የሆነ ሶስት የቦርዱን ሠራተኞች በክስ ሰሚነት ይሰይማል።

፬/ ክስ የቀረበበት የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ወይም ሌላ ማንኛውም ሰው በክሱ ሂደት በጠበቃ አማካኝነት መከራከር ይችላል።

፳፱. የዲሲፕሊን ክስ ሥነሰርዓት

፩/ የክስ ሰሚዎች ከተከራካሪ ወገኖች በአንዳቸው ጠያቂነት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፰ ለተመለከተው የክስ ሰሚ፡-

ሀ) በመሰማት ላይ ካለው ክስ ጋር የተያያዘ ጠቃሚ መረጃ ሊሰጥ ይችላል ብሎ የሚያምንበትን ሰው ወይም ለክሱ አግባብነት ያለው ማንኛውንም መዝገብ፣ መረጃ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ነገር ይዟል ወይም በቁጥጥሩ ሥር አለ ብሎ ለሚገምተው ሰው መጥሪያ በመስጠት በመጥሪያው ላይ በተመለከተው ቦታ እና ጊዜ እንዲቀርብ በማድረግ ሊመረምሩ ወይም የተጠቀሱትን ሰነዶች ወይም ሌሎች ማስረጃዎች እንዲያቀርብ ሊያደርጉ ወይም የቀረቡትን ሰነዶች ወይም ሌሎች ማስረጃዎች ለምርመራ ሊይዙ ይችላሉ።

ለ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ (ሀ) መሠረት መጥሪያ የደረሰው ሰው ቃለ መሃላ እንዲፈጽም ያደርጋሉ ወይም የማረጋገጫ ቃሉን ይቀበላሉ፤ የሚቀርብለትን ጥያቄ እንዲመልስ እና በእጁ ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለን ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ እንዲያቀርብ ያደርጋሉ።

፪/ የዲሲፕሊን ክስ የቀረበበት ሰው ስለቀረበበት ክስ ይዘት የማወቅ እና በራሱ ወይም በጠበቃው አማካኝነት ቀርቦ ማስረጃውን የማቅረብ፣ ምስክሮቹን በመጥራት ቀጥተኛ ጥያቄ መጠየቅና እና ለከላሽ ምስክሮች መስቀለኛ ጥያቄ የማቅረብ መብት ይኖረዋል።

Executive Officer of the Board that a proceeding be instituted against the public auditor, public interest entity, or any person alleged to have committed the violation.

2/ The Chief Executive Officer, on his own initiative or on the recommendation of the investigating officer, may institute proceedings.

3/ If the Chief Executive Officer of the Board decides to institute proceeding pursuant to sub-article (2) of this Article, he may appoint three persons of whom one is a lawyer, from among the staff members of the Board who were not involved in the investigation, to act as Hearing Examiners.

4/ The public interest entity or person against whom the proceeding has been brought shall have the right to counsel in the proceedings.

39. Procedure at the Disciplinary Hearing

1/ For the purpose of any hearing that is part of the proceedings stated in Article 38 of this Proclamation, the Hearing Examiners, at the request of either party may:

a) summon any person who, in their opinion, may be able to give material information concerning the subject of the hearing or who is believed to have in possession or custody or under control any book, document or thing which has any bearing on the subject of the hearing, to appear before them at the time and place specified in the summons, and to be interrogated or to produce such book, document or evidence and may retain for examination any book, document or evidence;

b) administer an oath to, or accept an affirmation from the person summoned under sub-article 1(a) of this Article and require him to answer questions put forward to him and to produce any book, document or any other evidence in his possession or custody or under his control.

2/ The respondent in the disciplinary hearing shall be informed of the nature of the complaint made against him and shall be entitled to appear personally or by counsel to produce evidence, call and examine witnesses and cross-examine other witnesses.

፫/ ማንኛውም ሰው በክስ ሰሚዎች ፊት እንዲቀርብ ወይም ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ እንዲያቀርብ የሚሰጠው መጥሪያ ቦርዱ በሚወሰነው ፎርም መሠረት የሚዘጋጅ እና ከክስ ሰሚዎች በአንዱ መፈረም ያለበት ሆኖ የመጥሪያ አሰጣጥ ስርዓቱ በመደበኛ የፍትሐ ብሔር ጉዳይ መጥሪያ በሚደርስበት ሥርዓት መሠረት ይሆናል።

፬/ በአግባቡ ቃለ መሃላ ፈጽሞ ወይም የማረጋገጫ ቃሉን ሰጥቶ በሕግ አግባብ ለቀረበለት ጥያቄ ሀሰተኛ መልስ የሰጠ ወይም እውነት አለመሆኑን እያወቀ በማናቸውም ጉዳይ ላይ ሀሰተኛ መግለጫ የሰጠ ምስክር በወንጀል ሕጉ መሠረት በሀሰት በመመስከር ወንጀል ተጠያቂ ይሆናል።

፭/ ማንኛውም ሰው በማስረጃነት የቀረበን የአንድ ሰነድ ቅጂ የሰነዱ ትክክለኛ ቅጂ አለመሆኑን የማስረጃነት መብቱ እንደተጠበቀ ሆኖ በማንኛውም የዲ.ሲ.ፕሊን ምርመራ ወይም ክስ አንድ ሰነድ በትክክል የተፈጸመ መሆኑን ወይም የሰነዱን ይዘት ወይም ቃል ወይም ትክክለኛነት ለማስረጃነት የሚቀርብ የዋናው ሰነድ ቅጂ እንደ ዋናው ሰነድ በማስረጃነት ሊቀርብ ይችላል።

፶. ያለመቅረብ

፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፮ ንዑስ አንቀጽ (፭) እና (፮) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም ሰው በአግባቡ መጥሪያ ደርሶት ያለበቁ ምክንያት በመጥሪያው ላይ በተመለከተው ቦታ እና ሰዓት ባይገኝ ወይም ክስ ሰሚዎች ሳይፈቅዱለት ወይም ሳያሰናብቱት በክሱ ምርመራ ወይም ስሚ መገኘቱን ቢያቋርጥ ወይም በምስክርነት ቃለ መሃላ ለመፈጸም ወይም የማረጋገጫ ቃል ለመስጠት ፈቃደኛ ባይሆን ወይም ያለበቁ ምክንያት በምርመራ ወይም በመሰማት ላይ ያለውን ክስ በሚመለከት በሕግ አግባብ የቀረበለትን ማንኛውም ጥያቄ የእውቀቱን ወይም ያመነበትን ያህል ለመመለስ ፍቃደኛ ሳይሆን ቢቀር ወይም እንዲያቀርብ የተጠየቀውን በእጁ ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለን ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ ሳያቀርብ ቢቀር አግባብነት ባለው የወንጀል ሕግ ድንጋጌ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል።

፪/ በመደበኛ ፍርድ ቤት ለምስክርነት ወይም ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ እንዲያቀርብ መጥሪያ ለደረሰው ሰው በሕግ የተሰጡ መብቶች በዚህ አዋጅ መሠረት ለምስክርነት ወይም ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ እንዲያቀርብ መጥሪያ ለደረሰውም ሰው ተፈጻሚ ይሆናሉ።

3/ A summon for the attendance before the Hearing Examiners of any person or for the production of any book, document or other evidence shall be in the form prescribed by the Board, and shall be signed by one of the Hearing Examiners and shall be served in the same manner as it would have been served if it had been a subpoena in a civil matter in a court.

4/ Any witness who, having been duly sworn or having made an affirmation, gives a false answer to any question lawfully put to him or makes a false statement on any matter, knowing such answer or statement to be false, commits perjury and shall be held criminally liable in accordance with the Criminal Code.

5/ In any investigation or disciplinary proceeding, it shall be sufficient, for the purpose of proving the proper execution or the terms or the content or the authenticity of a document, for a copy of the document purporting to be a copy of the original to be used in evidence, subject to the right of any person to adduce evidence that any copy so presented in evidence is not authentic.

40. Failure to Appear

1/ without prejudice to the provisions of sub articles (5) and (6) of Article 36 on this Proclamation, if any person who has been duly summoned fails without sufficient cause, to attend at the time and place specified in the summon, or to remain in attendance until excused from further attendance by the Hearing Examiners, or refuses to swear or to affirm as a witness or fails without sufficient cause to answer fully and satisfactorily to the best of his knowledge and belief, all questions lawfully put to him concerning the subject of the hearing or to produce any book, document or thing in his possession or custody or under his control which he has been required to produce, he shall be criminally liable in accordance with the relevant provision of the Criminal Code.

2/ The law relating to privilege of a witness subpoenaed to give evidence or to produce any book, document or other evidence before a court of law shall apply to a witness summoned to give evidence or to produce any book, document or other evidence in accordance with this Proclamation.

፵፩. የቅጣት አወሳሰን

- ፩/ ክስ ሰሚዎች በክሱ ስሚ ሂደት የቀረበውን ክርክርና ማስረጃ ከመረመሩ በኋላ ተከላሽ ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ ወይም መመሪያ መተላለፍ ወይም አለመተላለፉን ይወስናሉ።
- ፪/ ክስ ሰሚዎች ተከላሹ ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ ወይም መመሪያ ተላልፏል ብለው ካመኑ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፪ እና ፵፫ መሠረት የቅጣት ውሳኔ ይሰጣሉ።
- ፫/ ተከላሹ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፯ መሠረት ይግባኝ ካላቀረበ በስተቀር በክስ ሰሚዎች የተሰጠ ውሳኔ የቦርዱ የመጨረሻ ውሳኔ ይሆናል።

፵፪. በፕብሊክ ኦዲተር እና የኦዲት ድርጅት ላይ ስለሚወሰድ እርምጃ

ክስ ሰሚዎች ክስ የቀረበበት ፕብሊክ ኦዲተር ወይም የኦዲት ድርጅት ይህንን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ ወይም መመሪያ ተላልፏል ብለው ከወሰኑ እንዳስፈላጊነቱ ከሚከተሉት አንዱን ወይም ከአንድ በላይ እርምጃዎች ሊወስዱ ይችላሉ፡-

- ፩/ ለፕብሊክ ኦዲተሩ ወይም የኦዲት ድርጅቱ ማስጠንቀቂያ መስጠት፤
- ፪/ ፕብሊክ ኦዲተሩ ወይም የኦዲት ድርጅቱ ማሟላት የሚጠበቅበትን መስፈርት እንዲያሟላ ማዘዝ፤
- ፫/ ፕብሊክ ኦዲተሩ ወይም የኦዲት ድርጅቱ ሸሪኮች ወይም ተቀጣሪዎች ጥራት ያለው የኦዲት አገልግሎት መስጠት የሚያስችላቸውን አቅም እንዲገነቡ የሚያስፈልጋቸውን ስልጠና እንዲወስዱ ማዘዝ፤
- ፬/ የፕብሊክ ኦዲተሩን ወይም የኦዲት ድርጅቱን ፈቃድ ማገድ፤
- ፭/ የፕብሊክ ኦዲተሩን ወይም የኦዲት ድርጅቱን ፈቃድ መሠረዝ፤
- ፮/ በፕብሊክ ኦዲተሩ ወይም በኦዲት ድርጅቱ ላይ ከብር ፳፭ሺ ያልበለጠ አስተዳደራዊ የገንዘብ ቅጣት መጣል።

፵፫. በሪፖርት አቅራቢ አካላትና በእነርሱ ዳይሬክተሮች ላይ ስለሚወሰድ እርምጃ

- ፩/ ክስ ሰሚዎች ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል በዚህ አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡትን ማናቸውንም የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ እና የኦዲት ደረጃዎች ወይም መመሪያዎች

41. Imposition of Sanctions

- 1/ After hearing all of the arguments and evidence at the hearing, the Hearing Examiners shall decide if the respondent has violated this Proclamation or the regulation or directive issued hereunder.
- 2/ If the Hearing Examiners decide that the respondent has violated this Proclamation or the regulation or directive issued hereunder, they shall impose a sanction in accordance with Articles 42 and 43 of this Proclamation.
- 3/ If no appeal is filed by the respondent as provided in Article 47 of this Proclamation, the decision of the Hearing Examiners shall be deemed the final decision of the Board.

42. Sanctions on Public Auditors and Audit Firms

Where the Hearing Examiners determine that a public auditor or audit firm has committed a contravention of this Proclamation or any regulation or directive issued hereunder, the Hearing Examiners may as appropriate take any one or more of the following measures:

- 1/ issue a warning to the public auditor or audit firm;
- 2/ order the public auditor or audit firm to meet prescribed requirements;
- 3/ require the public auditor or partners or employees of the firm to undergo training to improve their capacity to provide high quality audit services;
- 4/ suspend the license of the public auditor or the audit firm;
- 5/ revoke the license of the public auditor or the audit firm;
- 6/ impose administrative penalty against the public auditor or audit firm not exceeding Birr 25,000.

43. Sanctions on Reporting Entities and their Directors

- 1/ Where the Hearing Examiners reach a final decision to the effect that a reporting entity has failed to comply with any financial reporting and auditing standard or directives issued under this Proclamation, the Hearing Examiners may either

የሚጠይቁትን አላሚላም የሚል ውሳኔ ላይ ሲደርሱ ማስጠንቀቂያ ሊሰጡ ወይም የሂሳብ መግለጫውን ወይም ሪፖርቱን ወይም ሁለቱንም በቶሎ እንዲያስተካክል ትዕዛዝ ሊሰጡ ይችላሉ።

፩/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ትዕዛዝ የተሰጠው ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ትዕዛዙ በደረሰው በ፴ ቀናት ውስጥ የሂሳብ መግለጫውን ወይም ሪፖርቱን አስተካክሎ ለቦርዱ እና ለሚመለከተው የመንግስት መሥሪያ ቤት ማቅረብ አለበት።

፪/ ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) ድንጋጌ መሠረት ባይፈጽም ክስ ለሚዎቹ ከብር ፲ሺ ያልበለጠ አስተዳደራዊ የገንዘብ ቅጣት ሊጥሉበት ወይም አስፈላጊውን እርምጃ እንዲወስድ ጉዳዩን ለሚመለከተው የመንግስት አካል ሊመሩት ይችላሉ።

፫/ ክስ ለሚዎች የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ዳይሬክተር ሆኖ ብሎ ሪፖርት አቅራቢው አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ወይም (፪) በተደነገገው መሠረት እንዳይፈጽም ማድረጉን ወይም የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መግለጫ ወይም ሪፖርት በከፍተኛ ሁኔታ እንዲዛባ ያደረገ መሆኑን ሲደርሱበት፡-

ሀ) በዳይሬክተሩ ላይ ከብር ፲ሺ ያልበለጠ አስተዳደራዊ የገንዘብ ቅጣት ሊጥሉበት ይችላሉ፤

ለ) ዳይሬክተሩ የሪፖርት አቅራቢው ወይም የሌላ ማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል ዳይሬክተር ሆኖ እንዳይሰራ ከአንድ ዓመት ላላነሰ እና ከአምስት ዓመት ላልበለጠ ጊዜ ሊያግዱት ወይም በዳይሬክተርነት ለመስራት ብቁ አይደለም ብለው ሊወስኑበት ይችላሉ፤ ሆኖም በዚህ ንዑስ አንቀጽ መሠረት ቦርዱ የሚወስድበት አስተዳደራዊ እርምጃ ዳይሬክተሩን በፍትሐ ብሔርም ሆነ በወንጀል ሕግ ተጠያቂ ከመሆን አያድነውም፤

ሐ) አስፈላጊውን እርምጃ እንዲወስድ ጉዳዩን ለሚመለከተው ሌላ የመንግስት አካል ሊመሩ ይችላሉ።

፬/ ክስ ለሚዎች የማንኛውም ሪፖርት አቅራቢ አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ወይም (፪) በተደነገገው መሠረት እንዳይፈጽም ወይም የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መግለጫ ወይም ሪፖርት በከፍተኛ ሁኔታ እንዲዛባ ሆኖ ብሎ ያደረገው ዳይሬክተር ፐብሊክ ኮሚሽን መሆኑን ሲደርሱበት

issue a warning to the reporting entity or serve a notice on the entity for an immediate restatement of its financial statements or report, or both.

2/ Where a notice is served on a reporting entity under sub-article (1) of this Article, it shall, within 30 days of the service of the notice, restate its financial statements or reports and resubmit them to the Board and to the relevant government department or authority.

3/ If any reporting entity fails to comply with the provisions of sub-article (2) of this Article, the Hearing Examiners shall impose administrative penalty not exceeding Birr 10,000, or may refer the matter to the relevant government department or authority for appropriate action.

4/ In the event that the Hearing Examiners find that a Director willfully caused a failure to comply with either sub-article (1) or (2) of this Article or was responsible for a serious distortion of the reporting entity's financial statements or reports, the Hearing Examiners may:

a) impose administrative penalty not exceeding Birr 10,000 on such Director;

b) suspend the Director for a period not less than a year or not more than five years or disqualify any such Director from serving in that capacity for that or any other public interest entity; provided, however, that the administrative penalties imposed on the Director in accordance with this sub-article may not spare him from criminal or civil liability;

c) refer the matter to any other relevant government department or agency for appropriate action.

5/ Where the Hearing Examiners find that the Director of a reporting entity who willfully caused a failure to comply with either sub-article (1) or (2) of this Article or was responsible for serious misstatement in the reporting entity's financial statements or reports, is a public auditor, the Hearing Examiners shall, in addition to the

በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) ፊደል ተራ (ለ) እና (ሐ) ከተቀመጡት አስተዳደራዊ እርምጃዎች በተጨማሪ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፪ መሠረት ቅጣት ይጥሉበታል፤ ዳይሬክተሩ የተመሰከረለት አዲተር ከሆነ ደግሞ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) ፊደል ተራ (ለ) እና (ሐ) ከተቀመጡት እርምጃዎች በተጨማሪ አስፈላጊውን የዲ.ሲ.ፐ.ሲን እርምጃ እንዲወስድ ጉዳዩን ለኢንስቲትዩቱ ወይም ለሚመለከተው የሂሳብ ባለሙያዎች ማህበር ይመራሉ።

፵፬. የወንጀል ጥፋቶች

፩/ ማንኛውም ሰው፡-

ሀ) በዚህ አዋጅ መሠረት በሚያዝ መዝገብ ወይም ማንኛውም የዚህ መዝገብ ቅጂ ውስጥ ለማጭበርበር በማሰብ የሀሰት ወይም የተሳሳተ መረጃ ያስገባ፣ እንዲገባ ያደረገ ወይም የፈቀደ እንደሆነ፤

ለ) ራሱ ወይም ሌላ ማንኛውንም ሰው በማጭበርበር እንደ ተመሰከረለት አዲተር፣ እንደ ተመሰከረለት የሂሳብ ባለሙያ ወይም እንደ ፐብሊክ አዲተር እንዲመዘገብ ያደረገ ወይም እንዲመዘገብ ለማድረግ የሞከረ እንደሆነ፤

ሐ) ለራሱ ወይም ለሌላ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ መሠረት ማንኛውንም ጥቅም፣ የተለየ አስተያት ወይም ልዩ መብት ለማግኘት ወይም ለማስገኘት በማሰብ እያወቀ እና ሆን ብሎ መሠረታዊ ይዘቱ ሀሰተኛ የሆነ መግለጫ የሰጠ ወይም ያቀረበ እንደሆነ፤

መ) በዚህ አዋጅ መሠረት የተሰጠውን ኃላፊነት በመወጣት ላይ ያለን ክስ ሰሚ፣ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ወይም ሌላ ማንኛውንም የቦርዱ ኃላፊ ወይም የቦርዱን ሥራ ሆን ብሎ ያሰናከለ እንደሆነ፤

በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፳ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሦስት ዓመት ባልበለጠ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፩ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገውን የተላለፈ ማንኛውም ሰው በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፲ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፫/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገውን የተላለፈ ማንኛውም ሰው በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ የሚወሰንበት ጠቅላላ የገንዘብ ቅጣት ከብር ፶ሺ ሳይበልጥ ጥፋቱ ለሚቆይበት ለእያንዳንዱ ቀን ብር ፩ሺ መቀጮ ወይም ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

sanctions under paragraphs (b) and (c) of sub-article (4) of this Article, impose sanctions against the Director as a public auditor in accordance with Article 42 of this Proclamation or if the Director is a certified auditor, the Hearing Examiners shall refer the information about such contravention to the Institute or accredited professional accountancy body for appropriate disciplinary action.

44. Criminal Offences

1/ Any person who:

a) fraudulently makes, causes or permits any false or incorrect entry in a register under this Proclamation or any copy thereof; or

b) fraudulently procures or attempts to procure, whether for himself or for any other person, registration as a certified public accountant, certified auditor or public auditor;

c) knowingly and willfully makes any statement which is false in a material particular, or which is misleading, with a view to gaining any advantage, concession or privilege under this Proclamation, whether for himself or for any other person;

d) willfully hinders any of the Hearing Examiners, the Chief Executive Officer or any member or official of the Board in the exercise of any power conferred upon such person by or under this Proclamation;

shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 20,000 or to simple imprisonment not exceeding three years or to both.

2/ Any person who contravenes sub-article (2) of Article 51 of this Proclamation shall be guilty of an offence and be liable to a fine of not exceeding Birr 10,000 or to simple imprisonment not exceeding three years or to both.

3/ Any person who contravenes the provisions of sub-article (1) of Article 18 of this Proclamation shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 1,000 for each day the offence continues to occur; provided however, that the total amount of such fine shall not exceed Birr 50,000 or

፱/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፮ ንዑስ አንቀጽ (፭) እና (፮) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው የተጠየቀውን መረጃ የደበቀ ወይም መረጃ ወይም ተጨማሪ ማብራሪያ ለመስጠት ፈቃደኛ ያልሆነ የማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል ዳይሬክተር፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፳ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፺/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፮ ንዑስ አንቀጽ (፭) እና (፮) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ለጥራት ማረጋገጫ ዓላማ ቦርዱ ወይም ኢንስቲትዩቱ ሲጠይቀው መረጃ የደበቀ ወይም በይዘታው ወይም በቁጥጥሩ ሥር ያለን ማንኛውንም መዝገብ፣ ሰነድ ወይም ሌላ ማስረጃ የማያቀርብ ወይም ለማቅረብ ፈቃደኛ ያልሆነ ማንኛውም ፐብሊክ ኦዲተር ወይም የተመሰከረለት ኦዲተር፣ ሽሪኩ፣ ሠራተኛው ወይም ከተፈቀደለት ወይም ከተመሰከረለት ኦዲተር ጋር የሥራ ግንኙነት ያለው ማንኛውም ሰው በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፲ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፻/ አንድን ሪፖርት አቅራቢ አካል በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፫ ንዑስ አንቀጽ ፩ እና ፪ በተደነገገው መሠረት እንዳይፈጽም ወይም የሪፖርት አቅራቢው አካል የሂሳብ መግለጫ ወይም ሪፖርት በከፍተኛ ሁኔታ እንዲዘባ ሆን ብሎ ያደረገ፣ ወይም ሆን ብሎ ትክክል ያልሆነ ወይም በከፍተኛ ሁኔታ የሚያሳስት የሂሳብ መግለጫ ወይም የሂሳብ ሪፖርት እንዲያዘጋጅ ወይም እንዲያቀርብ ሌላውን ሰው የሚረዳ፣ የሚገፋፋ፣ የሚያደፋፍር የሚያግባባ ወይም የሚያነሳሳ ማንኛውም ሰው በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፳ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፺/ ሕጋዊ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ወይም የሙያ ሥራ ምስክር ወረቀት ሳይኖረው በሂሳብ ሙያ የሰራ ማንኛውም ሰው በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ ከብር ፳፮ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሦስት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

፻/ በማድረግ ወይም ባለማድረግ ይህንን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት የወጣን ደንብ፣ መመሪያ ወይም የሙያ ስነምግባር ደንብን በመጣስ የሚፈጸም ማንኛውንም ሌላ ጥፋት ከብር ፳ሺ በማይበልጥ መቀጮ ወይም ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

- to simple imprisonment not exceeding three years, or to both.
- 4/ A Director, an officer or an employee of a Public interest entity who, without prejudice to the Provisions of sub articles (5) and (6) of Article 36 of this Proclamation, conceals information or refuses to Provide information or clarification shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 20,000 or to simple imprisonment not exceeding two years, or to both.
- 5/ A public auditor or a certified auditor, a partner, employee or person associated with such public auditor or certified auditor who without prejudice to the provisions of sub (5) and (6) of Article 36 of this Proclamation, conceals information or fails or refuses to produce any relevant book, document or record in his possession or under his control, when requested by the Board or the Institute for quality assurance purpose, shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 10,000 or to simple imprisonment not exceeding two years, or to both.
- 6/ A person who willfully causes a failure of a reporting entity to comply with either sub-article (1) or (2) of Article 43 of this Proclamation or was responsible for a serious distortion of the reporting entity's financial statements or reports or knowingly and willfully aids, abets, assists, incites or induces another person to prepare or issue an inaccurate or materially misleading financial statement or financial report shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 20,000 or simple imprisonment not exceeding two years, or to both.
- 7/ Any person who practices the accountancy profession without a valid certificate of registration or practicing certificate shall be guilty of an offence and be liable to a fine not exceeding Birr 25,000 or to simple imprisonment not exceeding three years, or to both.
- 8/ Any other act or omission constituting material breach of this Proclamation or regulation, directive or code of conduct issued in accordance with this Proclamation shall be a criminal offence punishable with a fine not exceeding Birr 20,000 or with simple imprisonment not exceeding two years, or with both.

፩. መልሶ ስለመመዝገብ

፩/ ኢንስቲትዩቱ ወደ አባልነት መመለሱን በጽሑፍ ሲያስታውቀው ቦርዱ ከኢንስቲትዩቱ ተሰርዞ የነበረውን ሰው ስም መልሶ በመዝገቡ ውስጥ ያሰፍራል።

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፪ መሠረት ፍቃዱ የተሰረዘበት ማንኛውም ሰው በድጋሚ ለመመዝገብ ለቦርዱ ማመልከቻ ማስገባት ይችላል። ለዚህ ዓላማ የአንቀጽ ፲፰ እና ፳፩ ድንጋጌዎችም በተመሳሳይ መልኩ ለምዝገባ እንደሚያመለክት ሰው ተፈጻሚ ይሆናሉ።

፪. በቦርዱ የሚጣልን ቅጣት እና የአገልግሎት ክፍያ ስለማስፈጸም

፩/ በዚህ አዋጅ መሠረት ለቦርዱ ሊከፈል የሚገባ ማንኛውም ክፍያ እንደ ዕዳ ተቆጥሮ ቦርዱ እንዲከፈለው ሥልጣን ባለው ፍርድ ቤት ሊጠይቅ ይችላል።

፪/ በዚህ አዋጅ መሠረት በቦርዱ የተጣለ አስተዳደራዊ የገንዘብ ቅጣት ሥልጣን ባለው ፍርድ ቤት እንደተወሰነ የገንዘብ ቅጣት ተቆጥሮ ለቦርዱ እንዲከፈል ሊታዘዝ ይችላል። ለዚህም ዓላማ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ወይም የቦርዱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ የሚሰጠው የቃለ መሃላ ማረጋገጫ ቅጣቱ በሕግ አግባብ የተጣለ ስለመሆኑ እንደበቂ ማረጋገጫ ተወስኖ ፍርድ ቤቱ ቅጣቱ በተጣለበት አንቀጽ መሠረት ገንዘቡ እንዲከፈል ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል። ሆኖም በጉዳዩ ላይ የቀረበው ይግባኝ ከመታየቱ ወይም ይግባኝ ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜ ከማለፉ በፊት ፍርድ ቤቱ እንዲህ ዓይነቱን ትዕዛዝ አይሰጥም።

፫. ይግባኝ

ክስ ሰሚዎች በሰጡት ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን በውሳኔው ቅር የተሰኘበትን ምክንያት ከሚደግፍ የፍሬ ነገር፣ የሕግ፣ የሂሳብ አያያዝ እና የአዲት ደረጃዎች ትንተና ጋር ውሳኔው በደረሰው በ፱ ቀናት ውስጥ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፰ መሠረት ለሚሰየመው ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።

፬. ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ

፩/ ሚኒስትሩ በክስ ሰሚዎች በተሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ሰው የሚያቀርበውን ይግባኝ መርምሮ ውሳኔ የሚሰጥ ሦስት አባላት ያሉት የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ይሰይማል።

፪/ የይግባኝ ሰሚው ጉባኤ የይግባኙ ማመልከቻ በደረሰው በ፰ ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል።

45. Restoration to Register

1/ The Board shall restore to the Register the name of a person whose registration was cancelled on the ground that he was no longer a member of the Institute, if the Institute notifies the Board, in writing, that he has had his membership restored.

2/ A person whose license has been cancelled under Article 42 of this Proclamation may apply for his registration to be restored and Articles 18 and 21 of this Proclamation shall apply, mutatis mutandis, as if he were applying for registration.

46. Enforcement of any Claim and Sanction of Board

1/ Any fee and charge payable to the Board pursuant to the provisions of this Proclamation shall be a debt due to the Board and may be claimed by action in a court of competent jurisdiction.

2/ A monetary penalty imposed by the Board as an administrative sanction under this Proclamation shall be recoverable as a fine imposed by a competent court and an affidavit sworn by a member of the Board of Directors or the Chief Executive Officer of the Board shall be sufficient proof of the lawful imposition of the monetary penalty to enable a court to issue a warrant in accordance with the provision of this Proclamation under which the penalty was imposed; provided, however, that no warrant shall be issued until any review required in relation to the matter has been disposed of or the time for applying for such review has expired.

47. Appeals

Any party, aggrieved by the decision of the Hearing Examiners, may submit his objection to the Appeals Hearing Panel to be designated in accordance with Article 48 of this Proclamation within 30 days of the receipt of the decision of the Hearing Examiners specifying the grounds for the objection including any facts or analyses of legal, accounting and auditing standards.

48. Appeals Hearing Panel

1/ The Minister shall designate an Appeals Hearing Panel consisting of three members that examine and pass decision on any appeal lodged by any person against the decision of the Hearing Examiners.

2/ The Appeals Hearing Panel shall pass a decision within 60 days of the receipt of the appeal.

፫/ የይግባኝ ሰሚው ጉባኤ ይግባኝ የሚሰማበትን ስነሥርዓት ይወስናል።

፬/ የይግባኝ ሰሚ ጉባኤው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፯ መሠረት የቀረበን ይግባኝ መርምሮ የክስ ሰሚዎች የሰጡትን ውሳኔ ካፀና ይግባኙን ለማየት የተደረገውን ወጪ በሙሉ ወይም በከፊል ይግባኝ ባይ እንዲከፍል ሊያዝ ይችላል።

፭/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፩ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አንቀጽ መሠረት በይግባኝ ሰሚ ጉባኤ በፍሬ ነገር ጉዳይ ላይ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ውሳኔ ይሆናል።

፶፱. በይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ውሳኔ ላይ ስለሚተርብ ይግባኝ

፩/ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤው በሕግ ትርጉም ረገድ በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ማንኛውም ሰው ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሊያቀርብ ይችላል።

፪/ ይግባኝ የቀረበለት ፍርድ ቤት በይግባኙ ላይ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ የይግባኝ ሰሚ ጉባኤው ውሳኔ እንዳይፈጸም ካላዘዘ በስተቀር ተፈጻሚ ይሆናል።

፫/ የይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት በሕግ ትርጉም ረገድ የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሰጠውን ውሳኔ ውድቅ የሚያደርግ ከሆነ ፍርድ ቤቱ በሰጠው የህግ ትርጉም መሠረት ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ ለይግባኝ ሰሚ ጉባኤው ይመልሳል። የይግባኝ ሰሚ ጉባኤውም በፍርድ ቤቱ የተሰጠውን የሕግ ትርጉም መሠረት በማድረግ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

**ከፍል ስምንት
AR AR ድንጋጌዎች**

፩. የጥቅም ግጭት

፩/ በቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባልነት እንዲያገለግል የታጨ ማንኛውም ሰው ቦርዱ መወሰን በሚችልባቸው ማንኛውም ጉዳዮች ላይ ቀጥተኛም ሆነ ተዘዋዋሪ ጥቅም ማግኘት የሚችል ከሆነ የጥቅሙን ዓይነትና መጠን በአባልነት ለሚያጨው አካል በግልጽ ማሳወቅ አለበት።

፪/ ማንኛውም የቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ድምጽ በሚሰጥበት ማንኛውም ጉዳይ ላይ ቀጥተኛም ሆነ ተዘዋዋሪ ጥቅም የሚያገኝ ከሆነ የጥቅሙን ዓይነትና መጠን ለዳይሬክተሮች ቦርድ በግልጽ በማሳወቅ በጉዳዩ ላይ ድምጽ ከመስጠት እራሱን ማግለል አለበት።

፫/ ማንኛውም የቦርዱ ሠራተኛም ሆነ አማካሪ ቦርዱ በሚያያቸው ማንኛውም ጉዳዮች ላይ የግል፣ ሙያዊ

3/ The Appeals Hearing Panel shall issue its own rules of procedure for the hearing of appeals.

4/ If, following an appeal pursuant to Article 47 of this Proclamation, the Appeals Hearing Panel, confirms the decision of the Hearing Examiners it may order the appellant to pay in whole or in part the expenses incurred to dispose of the appeal.

5/ Without prejudice to sub-article (3) of Article 41 of this Proclamation, any decision given by the Appeals Hearing Panel under this Article on factual matters shall be final.

49. Appeals against Decisions of the Appeals Hearing Panel

1/ An appeal may be lodged to the Federal High Court on questions of law by any party aggrieved by the decision of the Appeals Hearing panel.

2/ The decision of the Appeals Hearing Panel shall be effective during the course of the appeal unless the court of appeal orders a stay of execution pending decision on the appeal.

3/ If the court of appeal reverses the decision of the Appeals Hearing Panel on questions of law, it shall remand the case to the Appeals Hearing panel for reconsideration of the case in light of its interpretation. The Appeals Hearing Panel shall pass a final decision in conformity with the legal interpretation given by the court of appeal.

**PART EIGHT
MISCELLANEOUS PROVISIONS**

50. Conflicts of Interest

1/ A person who could, directly or indirectly, derive benefits from any matter that the Board has the right to determine shall, if being considered for membership of the Board of Directors of the Board, disclose with specificity to the nominating body the nature and amount of any such direct or indirect benefits.

2/ A member of the Board of Directors of the Board prior to voting on any matter that could directly or indirectly benefit him, shall disclose to the Board of Directors with specificity the nature and amount of any such direct or indirect benefits and shall excuse himself from participating in any such vote.

3/ An employee of the Board or a consultant or advisor to the Board who has a privat

ወይም የስልጣን ጥቅም ያለው ከሆነ ወይም የእሱ የቅርብ ቤተሰብ አባላት ቀጥተኛም ሆነ ተዘዋዋሪ ጥቅም ያላቸው ከሆነ ይህንኑ ለቦርዱ ማሳወቅ አለበት።

፬/ የቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) መሠረት የሚቀርቡትን የጥቅም ግጭት ማሳወቂያዎች ተቀብሎ በመመርመር በእያንዳንዱ ጉዳይ ላይ ተገቢ ነው የሚለውን ውሳኔ ከሰጠ በኋላ የውሳኔውን ሪፖርት ለዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ያቀርባል።

፭/ በቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባልነት የተሰየመ ማንኛውም ሰው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገውን ካላሟላ በስተቀር በስሙም ሆነ በሌሎች ስሞች ስም ምንም ዓይነት የኦዲት ወይም የማረጋገጥ አገልግሎት መስጠት የለበትም።

፮/ ማንኛውም የቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል የሥራውን ባህሪ እና ስፋት ለዳይሬክተሮች ቦርድ በግልጽ ሳያሳውቅ ከቦርድ አባልነት ሥራው ውጪ በሌላ ማንኛውም ትርፍ በሚያስገኝ ሥራ ላይ መስማራትም ሆነ መቀጠል የለበትም።

፯/ ማንኛውም የቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ወይም የቦርዱ ሰራተኛ በኃላፊነቱ ላይ አሉታዊ ተጽእኖ በሚኖረው ወይም በሚፈጥር ማንኛውም ሥራ ላይ መሳተፍ ወይም መቀጠል የለበትም።

፰/ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ “የቅርብ ቤተሰብ” ማለት ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ባል፣ ሚስት፣ ልጅ፣ እናት፣ አባት፣ ወንድም ወይም እህት ነው።

፶፩. ምስጢር ስለመጠበቅ

፩/ ማንኛውም የቦርዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል፣ በቦርዱ የሚቋቋመው የአማካሪዎች ኮሚቴ አባል፣ የቦርዱ ሰራተኛ ወይም ቦርዱን የሚያገለግል አማካሪ ሥራውን ወይም ኃላፊነቱን ሲጀምር ቦርዱ ያፀደቀውን ምስጢር የመጠበቅ ቃለ መሃላ መፈፀም አለበት።

፪/ ማንኛውም ሰው የቦርዱን ወይም ቦርዱ የሚወክለውን ሰው ፈቃድ በጽሁፍ ሳያገኝ ከሥራው ጋር በተገናኘ እና በሥራው አጋጣሚ ያወቀውን የማንኛውንም ሰነድ፣ ግንኙነት ወይም ሌላ መረጃ ይዘት ይፋ ማድረግ ወይም ላልተፈቀደለት ማንኛውም ሰው መግለጽ አይችልም።

professional or official interest in, or whose immediate family member is directly or indirectly interested in, any matter being considered by the Board shall disclose such interest.

4/ A disclosure of interest made as per sub-article (3) of this Article shall be made to the Chairperson of the Board of Directors of the Board who shall take such decision as he considers appropriate in each case and submit a report thereon to the Board of Directors.

5/ On being appointed as a member of the Board of Directors of the Board, a person shall not engage in providing audit or assurance services, either in his own name or in the name of any other person, unless he complies with sub-article (2) of this Article.

6/ No member of the Board of Directors of the Board shall engage in, or continue in, any profitable pursuit outside of the Board, unless the member discloses with specificity the nature and extent of such pursuit to the Board.

7/ No member of the Board of Directors or employee of the Board shall engage in or carry on any activity, which may, create or have an adverse effect on the discharge of his duties.

8/ For the purpose of this Article “immediate family” means spouse, children, father and mother and siblings of the person concerned.

51. Confidentiality

1/ Every member of the Board of Directors of the Board, member of an advisory committee of the Board, employee of the Board, or a consultant in the service of the Board, shall, upon assumption of his office or duty, take such oath of secrecy as may be approved by the Board.

2/ No person may, without the consent in writing given by or on behalf of the Board, publish or disclose to any unauthorized person contents of any document, communication or information which relates to, and which has come to his knowledge in the course of his duties.

፶፪. መረጃን በመገናኛ ዘዴዎች ይፋ ስለማድረግ

፩/ ቦርዱ አስፈላጊ ነው ብሎ የሚያምንበትን መረጃ የሚይዝ መጽሔት በተወሰነ ጊዜ ልዩነት ያላት ማል።

፪/ ቦርዱ አስፈላጊ ነው ብሎ የሚያምንበትን መረጃ ለህዝብ የሚገልጽበት ድረ-ገጽ እና የኤሌክትሮኒክስ መጽሔት ሊኖረው ይችላል።

፫/ ቦርዱ የሚያዘጋጀውን ወቅታዊ መጽሔት፣ ድረ-ገጹን፣ የኤሌክትሮኒክስ መጽሔቱን ወይም ዕለታዊ ጋዜጣን በመጠቀም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፰ መሠረት የይግባኝ ሰሚ ጉባኤው የሚሰጣቸውን ውሳኔዎች ይፋ እንዲሆኑ ሊያደርግ ይችላል።

፶፫. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል።

፪/ ቦርዱ ይህን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የወጡ ደንቦችን በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

፶፬. የመሽጋገሪያ ድንጋጌዎች

፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፮ ድንጋጌ ቢኖርም፣ አቅማቸውንና ዝግጁነታቸውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ሪፖርት አቅራቢ አካላት በዚህ አዋጅ መሠረት መፈጸም የሚጠበቅባቸውን ጊዜ የመወሰን ሥልጣን በዚህ አዋጅ ለቦርዱ ተሰጥቶታል። ሆኖም ይህ ጊዜ በማናቸውም ሁኔታ ይህ አዋጅ ከፀናበት ቀን ጀምሮ ከሚቆጠር አምስት ዓመት መብለጥ የለበትም።

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ የተደነገገው ቢኖርም፣ ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት፡-

ሀ) ለማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል የአዲት እና የማረጋገጥ አገልግሎት ሲሰጥ የቆየ ሰው አዋጁ ከጸናበት ዕለት ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ የምዝገባ ማመልከቻ ካቀረበ በዚህ አዋጅ መሠረት ፐብሊክ አዲተር ሆኖ ለመሥራት የሚፈለገውን መስፈርት ባያሟላም ማመልከቻውን ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜ ከሚያበቃበት ቀን ጀምሮ ለሚቆጠር የስድስት ዓመት ጊዜ ሳይመዘገብ አገልግሎቱን መስጠት ሊቀጥል ይችላል።

ለ) በራሱም ሆነ ከሌላ ሰው ጋር በሽርክና በአዲት ድርጅት ስም ለማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል የአዲት እና የማረጋገጥ አገልግሎት ሲሰጥ የቆየ ሰው አዋጁ ከጸናበት ዕለት ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ የድርጅቱ ስም እንዲጸድቅለት ማመልከቻ ካቀረበ በዚህ አዋጅ

52. Publication of Information

1/ The Board shall periodically publish an official bulletin that shall contain such information that the Board may deem necessary.

2/ The Board may maintain an electronic homepage and publish an e-bulletin that shall contain such information that the Board may deem necessary.

3/ The Board may cause to be published in its official bulletin, on its homepage, e-bulletin or in a daily newspaper, the decisions of the Appeals Hearing Panel given in accordance with Article 48 of the Proclamation.

53. Power to Issue Regulation and Directive

1/ The Council of Ministers may issue regulations necessary for the proper implementation of the Proclamation.

2/ The Board may issue directives necessary for the proper implementation of this Proclamation and regulations issued under sub-article (1) of Article.

54. Transitory Provisions

1/ Notwithstanding the provision of Article 56 of the Proclamation the Board is hereby empowered to prescribe the time frame for compliance of reporting entities with the provisions of the Proclamation taking into consideration their capacity and preparedness; provided, however, this time frame may not in any event exceed six years.

2/ Notwithstanding the provision of Article 18 of the Proclamation, any person who, immediately before the coming into force of this Proclamation:

a) was providing audit and assurance services as a public interest entity, may continue to provide such services for six years beginning from the closing date for submitting an application for registration, if he applies for registration within six months of the entry into force of this Proclamation notwithstanding that he does not meet the requirements to act as a public auditor set forth in the Proclamation;

b) was providing audit and assurance services as a public interest entity, whether on his own account or in partnership with other persons under a firm name, may continue to provide such services for six years beginning from the closing date for submitting of application for registration, if he applies for registration

፶፪. መረጃን በመገናኛ ዘዴዎች ይፋ ስለማድረግ

- ፩/ ቦርዱ አስፈላጊ ነው ብሎ የሚያምንበትን መረጃ የሚይዝ መጽሔት በተወሰነ ጊዜ ልዩነት ያሳትማል።
- ፪/ ቦርዱ አስፈላጊ ነው ብሎ የሚያምንበትን መረጃ ለህዝብ የሚገልጽበት ድረ-ገጽ እና የኤሌክትሮኒክስ መጽሔት ሊኖረው ይችላል።
- ፫/ ቦርዱ የሚያዘጋጀውን ወቅታዊ መጽሔት፣ ድረ-ገጹን፣ የኤሌክትሮኒክስ መጽሔቱን ወይም ዕለታዊ ጋዜጣን በመጠቀም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፰ መሠረት የይግባኝ ሰሚ ጉባኤው የሚሰጣቸውን ውሳኔዎች ይፋ እንዲሆኑ ሊያደርግ ይችላል።

፶፫. ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

- ፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል።
- ፪/ ቦርዱ ይህን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የወጡ ደንቦችን በሚገባ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

፶፬. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

- ፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፮ ድንጋጌ ቢኖርም፣ አቅማቸውንና ዝግጁነታቸውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ሪፖርት አቅራቢ አካላት በዚህ አዋጅ መሠረት መፈጸም የሚጠበቅባቸውን ጊዜ የመወሰን ሥልጣን በዚህ አዋጅ ለቦርዱ ተሰጥቶታል። ሆኖም ይህ ጊዜ በማናቸውም ሁኔታ ይህ አዋጅ ከፀናበት ቀን ጀምሮ ከሚቆጠር አምስት ዓመት መብለጥ የለበትም።
- ፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፰ የተደነገገው ቢኖርም፣ ይህ አዋጅ ከመጽናቱ በፊት፡-
 - ሀ) ለማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል የኦዲት እና የማረጋገጥ አገልግሎት ሲሰጥ የቆየ ሰው አዋጁ ከጸናበት ዕለት ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ የምዝገባ ማመልከቻ ካቀረበ በዚህ አዋጅ መሠረት ፐብሊክ ኦዲተር ሆኖ ለመሥራት የሚፈለገውን መስፈርት ባያሟላም ማመልከቻውን ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜ ከሚያበቃበት ቀን ጀምሮ ለሚቆጠር የስድስት ዓመት ጊዜ ሳይመዘገብ አገልግሎቱን መስጠት ሊቀጥል ይችላል።
 - ለ) በራሱም ሆነ ከሌላ ሰው ጋር በሽርክና በኦዲት ድርጅት ስም ለማንኛውም የህዝብ ጥቅም ያለበት አካል የኦዲት እና የማረጋገጥ አገልግሎት ሲሰጥ የቆየ ሰው አዋጁ ከጸናበት ዕለት ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ የድርጅቱ ስም እንዲጸድቅለት ማመልከቻ ካቀረበ በዚህ አዋጅ

52. Publication of Information

- 1/ The Board shall periodically publish an official bulletin that shall contain such information that the Board may deem necessary.
- 2/ The Board may maintain an electronic homepage and publish an e-bulletin that shall contain such information that the Board may deem necessary.
- 3/ The Board may cause to be published in its official bulletin, on its homepage, e-bulletin or in a daily newspaper, the decisions of the Appeals Hearings Panel given in accordance with Article 48 of this Proclamation.

53. Power to Issue Regulation and Directive

- 1/ The Council of Ministers may issue regulations necessary for the proper implementation of this Proclamation.
- 2/ The Board may issue directives necessary for the proper implementation of this Proclamation and regulations issued under sub-article (1) of this Article.

54. Transitory Provisions

- 1/ Notwithstanding the provision of Article 56 of this Proclamation the Board is hereby empowered to prescribe the time frame for compliance by reporting entities with the provisions of this Proclamation taking into consideration their capacity and preparedness; provided, however, that this time frame may not in any event exceed five years.
- 2/ Notwithstanding the provision of Article 18 of this Proclamation, any person who, immediately before the coming into force of this Proclamation:
 - a) was providing audit and assurance services to a public interest entity, may continue to provide such services for six years beginning from the closing date for submitting of application for registration, if he applies for registration within six months of the entry into force of this Proclamation notwithstanding that he does not meet the requirements to act as a public auditor set forth in this Proclamation;
 - b) was providing audit and assurance services to a public interest entity, whether on his own account or in partnership with other persons under a firm name, may continue to provide such services for six years beginning from the closing date for submitting of application for registration, if he applies for registration of t

መሠረት በአዲት ድርጅት ስም ለመሥራት የሚፈለገውን መስፈርት ባያሟላም ማመልከቻውን ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜ ከሚያበቃበት ቀን ጀምሮ ለሚቆጠር የስድስት ዓመት ጊዜ ሳይመዘገብ አገልግሎቱን መስጠት ሊቀጥል ይችላል።

፫/ በዚህ አንቀጽ መሠረት ሳይመዘገብ አገልግሎቱን እንዲሰጥ የተፈቀደለት ሰው ወይም ድርጅት ለማመልከቻ ማቅረቢያ ከተፈቀደው የመጨረሻ ቀን ጀምሮ በሚቆጠር በአምስት ዓመት ጊዜ ውስጥ በዚህ አዋጅ የተቀመጠውን የምዝገባ መሥፈርት ካላሟላ ከስድስት ዓመት በኋላ ማመልከቻው ውድቅ ይሆናል።

፶፮. የተሻሩ እና ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

፩/ የሚከተሉት በዚህ አዋጅ ተሸረዋል፡-

- ሀ) የፌዴራል ዋናው አዲተር ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፯፻፷፱/፪ሺ፪ አንቀጽ ፭ ንዑስ አንቀጽ (፲፮) እና (፲፯)፤ እና
- ለ) በግል የሚሠሩ አዲተሮች እና የሂሳብ አዋቂዎች የሙያ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት አሠጣጥ ደንብ ቁጥር ፬/፪ሺ፪።

፪/ የሚከተሉት በዚህ አዋጅ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም፡-

- ሀ) በ፲፱፻፶፪ በወጣው የኢትዮጵያ ንግድ ሕግ ውስጥ የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብን የሚወስኑ ድንጋጌዎች፤
- ለ) የመንግስት የልማት ድርጅቶች አዋጅ ቁጥር ፳፭/፲፱፻፹፬ አንቀጽ ፳፯፤ አንቀጽ ፴፪ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፴፬፤
- ሐ) የምርት ገበያ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፭፻፶፩/፲፱፻፺፱ አንቀጽ ፮ ንዑስ አንቀጽ ፰፤
- መ) የኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር ፫፻፺/፲፱፻፺፭ አንቀጽ ፰ (ሀ)፤
- ሠ) የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር ፪፻፹፯/፲፱፻፺፬ (በአዋጅ ቁጥር ፯፻፺፫/፪ሺ፫ እንደተሻሻለ) አንቀጽ ፲፰፤ አንቀጽ ፳፪ ንዑስ አንቀጽ (፪) እና አንቀጽ ፶፱፤
- ረ) የባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር ፭፻፺፪/፪ሺ አንቀጽ ፳፫ ንዑስ አንቀጽ ፩፤ አንቀጽ ፳፬ ንዑስ አንቀጽ ፫ እና አንቀጽ ፳፮ ንዑስ አንቀጽ (፩)፤

firm within six months of the entry into force of this Proclamation notwithstanding that he does not meet the requirements to operate under a firm name set forth in this Proclamation.

3/ The application of a person or a firm allowed under this Article to continue providing audit and assurance services without registering in accordance with this Proclamation shall be rejected after six years, if such person or firm fails to meet the requirements for registration set forth in this Proclamation within five years from the closing date for submitting of application for registration.

55. Repeal and Inapplicable laws

1/ The following are hereby repealed:

- a) Sub-articles (16) and (17) of Article 5 of the Office of Federal Auditor General Establishment Proclamation No. 669/2010; and
- b) The Issuance of Certification of Professional Competence of Private Auditors and Accountants Regulation No. 4/2010.

2/ The following may not be applicable with respect to matters provided for in this proclamation:

- a) The provisions of the 1960 commercial Code of Ethiopia pertaining to financial reporting.
- b) Article 27, sub-article (2) of Article 32 and Article 34 of the Public Enterprises Proclamation No. 25/1992.
- c) Sub-article (8) of Article 6 of the Ethiopian Commodity Exchange Authority Establishment Proclamation No.551/2007;
- d) Article 8 (a) of the Excise Tax Proclamation No.307/2002;
- e) Article 18, sub-article (2) of Article 22 and Article 59 of the Income Tax Proclamation No.286/2002 (as amended by Proclamation No.693/2010);
- f) Sub-article (1) of Article 23, sub-article (3) of article 24 and sub-article (1) of Article 26 of the Banking Business Proclamation No.592/2008;

ሰ) የመድን ሥራ አዋጅ ቁጥር ፯፻፵፯/፪ሺ፬ አንቀጽ ፳፮ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና አንቀጽ ፵ ንዑስ አንቀጽ (፩)፤ እና

ሸ) የክፍያ ሥርዓት አዋጅ ቁጥር ፯፻፲፰/፪ሺ፫ አንቀጽ ፳፮ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና አንቀጽ ፳፱ ንዑስ አንቀጽ (፫)።

፫/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ሌላ ማንኛውም ሕግ በዚህ አዋጅ በተመለከተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

፶፮. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ ሀዳር ፳፮ ቀን ፪ሺ፯ ዓ.ም

ዶ/ር ሙላቱ ተሾመ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ንግሥት

g) Sub-article (1) of Article 26 and sub-article (1) of Article 30 of, the Insurance Business Proclamation No. 746/2012; and

h) Sub-article (1) of Article 27 and sub-article (3) of Article 29 of the National payment System Proclamation No. 718/2011.

3/ No other law may, in so far as it is inconsistent with this Proclamation, be applicable with respect to matters provided for by this Proclamation.

56. Effective Date

This Proclamation shall enter into force on the date of its Publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, this 5th day of December, 2014.

MULATU TESHOME (DR.)
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA